

POLITISKOS ŽINIOS.

Revolucija Maskolijoje.

Užrubežų laikraščiai jau kelis kartus rašė, jog caras ant galo sutinka prašalinti savo kvaillumų teip įterzinusį Maskolijos žmones Goremikino ministeriją. Bet panašius paskalus užrubežų laikraščiai leido į švietą ir pirma, tuojaus kaip Goremikin teip šurkščiai atmetė visus dūmos reikalavimus, kuomi suerzino ne tik dūmos sanarius, bet visus Maskolijos susipratusių žmonių, net tuos, kurie šimtai buvo priešingi, kadangi terp dūmos reikalavimų buvo ir toki, kuriems galėjo pritarti net tie, kurių kiti reikalavimai negalėjo užgandinti. Prie tokių reikalavimų reikia priskaityti: visišką panaikinimą mirties bausmės net už už politiškus nusidėjimus, net už pasikėsinimus ant gyvasties caro tarnų; toliau — atleidimą nusidėjimų visiems politiškiems prasiengėliams be jokio skirtumo, net imaišytiems į pasikėsinimus ant gyvasties caro tarnų; panaikinimą kariškų sudų nusprendimų, nusprendusių ant nužudymo ypač dikti darbininkų ir paleidimą jų, drange su kitais, iš kalėjimų. Tiems dūmos reikalavimams pritarė net Maskolijos revoliucionieriai; išpildymas jų gal šiek tiek būtų, bent ant tulo laiko, nuraminęs Maskolijos žmones. Ministerių perdėtinis vienok atmetė tuos dūmos reikalavimus, apreiškė dūmai, jog jos pareiga padėti vien randui ir ji negalinti panašius užgyrimus daryti, nē statyti randui kokius nors svarbesnius reikalavimus.

Ant to duma atsakė, užgirdama reikalavimą, kad Goremikino ministerija tuojaus pasitrauktų nuo vietos. Ji, vienok, to dūmos reikalavimo ne išpildė, kaip neišpildė ir vėliau užgirtų reikalavimų. Prasidėjo tūsynės terp dūmos ir ministerijos, matyt buvo, kad sutikimo negali but, kad reiks, arba dūmą išvaikyti, arba prašalinti Goremikino ministeriją. Caras vienok nē vieno, nē kito nedarė. Goremikina laikė ant urėdo, vaikyti dūmą teipgi nodryso, nes pabūgo pasekmę išvaikymo, labiausiai gal pabūgo užrubežinių bankierių, kurie tiesiog pranešė, kad jeigu duma bus išvaikyta, jie neduos likusių taigi paskolos, pinigų. Jeigu ne pinigai, gal caras būtų Goremikini davęs tiesę išvaikyti dūmą. Be užrubežų pinigų mat caras negalėtų ant sosto laikytiesi. Rods, caras, kaip aprašo, vien Anglijos banke turi nuo savo žmonių priluptų 800 milijonų rublių, taigi daugiau negu Morgan arba Rockefeller, bet jis palaikymui savo sosto savo pinigų nenori pašvesti, jis geidžia mat, kad prancūzai jo griuvanti sostą palaikytų. Jeigu rizikuoti, tegul rizikuoją draugai prancūzai, caras savo pinigų mat nenori rizikuoti.

Stebėtis iš to nėra ką. Jeigu sostas ir sugriūtų, tai kol Maskolija nenupuls teip ekonomiskai kaip Turkija, prancūzai carui duotus pinigų greičiau atgaus nuo Maskolijos tautos. Tuom tarpu, jeigu caras į kovą su Maskolijos žmonėmis, kurie vienok reikalauja vien sau prigulinių tiesų, įkūsti savo pinigų ir jeigu kovą praloštų, jau jis savo pinigų neatgautų; jeigu gi užriknotų visus savo pinigų, kaip daro gana tankiai Amerikos politikieriai norinti įtekmingą urėdą gauti, ir jeigu kovą praloštų, niekas jam jo pinigų nesugrąžintų. Be pinigų gi Maskolijos valdonui kituose kraštuose nebūtų ką veikti, nes jis nē jokio darbo nemoka; tektų jam kur pas farmerį kiaušes gauti.

Kaip dabar yra šu. užrubežų laikraščių garsinamoms žinioms, sunku įspėti. Jie garsina, buk caras galutiniai nutarė prašalinti nuo vietos suerzinusią visą kraštą Goremikino ministeriją. Bet panašias žinias tie laikraščiai ir pirmą garsino, o caras Goremikino neprašalino. Ar dabar bus kitaip, pirm laiko sunku žinoti. Goremikin vienok vis gi dar yra ministerių perdėtinis.

Laikraščiai dabar garsina, jog sušelpimui badaujančių gyventojų 30 Maskolijos gubernijų reikia randui pinigų, kadangi baduoliai gali maištus sukelti. Izdo ministeris tam tikslui rengiasi nuo dūmos pareikalauti 100 milijonų rublių. Duma vienok šiūm kartu gali ministerijos reikalavimą atmeti ir ji turėtų pasitraukti nuo vietos. Be abejonės, ministeriai stengtųsi dar kaltę už apleidimų badiuolių ant dūmos suversti, bet duma, juk gali savo atsisakimais į žmonis nurodyti visą caro rando netikumą.

Ištikro, vienok, jeigu caras ir prašals nuo vietos Goremikino ministeriją, tai ant to atsilieps ne badas dideliuose Maskolijos plotuose, bet greičiau nepaklusnumas ir maištai kariūmenės. Nepaklusnumas kareivių apsirėiskė jau net geriausiai užlaikoma me gvardijos Preobraženskio regimento. Kareiviai to regimento atliko susirinkimą ir nutarė protestuoti prieš vartojimą kareivių vietoj policijos, nešaudyti į liuosybės reikalaujančius žmonis ir pritarė dūmai. Kareiviai savo užgyrimus perdavė jenerolui ir jis užtai juos dar pagyrė. Tuom tarpu Preobraženskio regimentas iki šiol buvo pasiskirtas saugojimui caro ypato, kareiviai jo turėjo geresnį valgi ir geresnes kazarmes ir algos jų buvo didesnės. Išgirdę apie tai caras, pabūgo, kad gal but riestai, pabarė jenerolai, o patį regimentą suspendavo, išmetė jį iš gvardijos. Bet tos bausmės, be abejonės, nē kareivių nenugązdys, nē caro sosto nesudrutys.

Nepaklusnumas terp kareivių apsirėiskė ir dangelyje kitų vietų, kaip tai: Odesoj, Charkove, Poltavoje, Kazanij, ant Kaukazo ir kitur. Net, kaip Londono laikraščiai praneša, Peterhofe, kur caras gyvena, terp jo dvaro tarnų susėkė koki ten sukabli. Sušibuntavojo kareiviai tvirtinėje Osowiec, Lenkijoje.

Griuva mat tvirtinai pamatai caro sosto. Jis laikėsi ne ant žmonių meiles ir užtikėjimo, ne ant teisybės ir rupestingumo, bet ant žmonių kraujo, kalėjimų ir kareivių karabinų. Jeigu tik kareiviai

nieka aplais carą, nieko jam daugiau neliks, kaip dūmą iš Maskolijos, kurią jo tarnai į vargą ir nupuolimą įstumė.

Laikraščiai dabar vėl garsina, buk caras rengiasi persikelti ant laivo ir lydimas kariškos laivynės, žada atsilankyti mieste Kiel, buti ant manevrų vokiškos kariškos laivynės; paskui ketina keblauti į savo pačios tėviskės, Darmstadtą. Jeigu jis tą padarys, tai matyt, net jo rodininkai jaučia, kad Maskolijoje užstos sunkios dienos teip carui, kaip ir visai jo valdžiai.

Gal caras visiems įkerėjusį Goremikino ministeriją prašalinti. Tas yra ne svarbiu. Svarbesniu yra, kas Goremikino vietą užims. Laikraščiai mini net tulus ateinančius ministerius, bet terp jų paminėti tuli dar nedoresni ir kvailei už ministerius Goremikino ministerijos, o terp jų mini net sunų buvusio Lenkijos jeneral-gubernatoriaus Gorkos, kuris, budamas Varšavoje, teip susiteršė visokiais negražiausiais darbais, kad oficiali Varšavoj stovinčių kariūmenės regimentų nuo Gorkos pareikalavo, kad jis savo sunų pasistengtų perkelti kitur, nes jie su niekais nenori drauge tarnauti. Rodosi, kad ateinanti ministerija negalės susidėti iš biurokratų, nes tokią išeyk neturės žmonių užsitikėjimo, ji nē ant trumpo laiko nenuramins į ekonomiską vargą įstumo krašto. Rods caro randas nelabai rupinasi apie ekonomiską gerobę žmonių, bet dabar turi paaišyti, kadangi nuo vargų kenčiančių žmonių nē paprastų mokesčių išlupti negalima; juo netvarka traukiasi ilgiau, juo smarkiau siaučia po kaimus ir dvarus skraidytojų ir policijos buriai, juo vargas žmonių didesnis. Nors kokis vargas ir norėtų mokesčius užmokėti, jis neturi iš ko. Paprastame laike už nemokėjimą mokesčių randas parduo davo krutantius skolininkus turtus arba ir čielas ukas, dabargi teip darydamas ne daug pelnytų, kadangi nē ukių, nē krutantių turtų, nē gyvulių nėra kam pirkti. Turtingieji tie pinigų išsiuntė į užrubežių bankas, beturčiai pinigų niekada neturėjo. Pienigų todėl nėra, o be jų ne tik Maskolijoje, bet niekur randai negali laikytiesi šiadienišose sanlygose.

Randas todėl, ar nori ar ne, turi ant galo pasiduoti žmonių norams. Jeigu caras dar bandytų kokiam žiauresniam jenerolui suteikti diktatorišką valdžią, tai ir diktatura neilgai laikysis, nes žiaurumu negalima susipratusių, išvien einančių, laisvės reikalaujančių žmonių nuraminti. Diktatura gal dar trumpiau laikytųsi negu Goremikino ministerija, o ji jau caro sosto nesudrutintų, tik prieš carą sukeltų visus Maskolijos žmones.

Todėl tai užrubežiuose mena, kad caras suvers ministeriją turinčią prieš dūmą už savo darbus atsakyti iš mažiausiai reikalaujančių dūmos pasiuntinių, taigi ir kadetų. Sako, buk caras pasiūlys vietų ministerijai perdėtinio daktariniam dūmos prezidentui, profesorui Muronceviui, kuris pats išsirinkti galės kitus ministerius. Kadangi kitokia

išėjimo tuomi tarpu caras rasti negal, tai jis gal ir griebsis tokio nuraminimo būdo. Klausymas tik, ar ir to nē griebės pėrvėlai. Mat dūmoj savo neaiškiu programą kadetai nužudė įtekmę, juo ilgiau traukiasi netvarka, juo didesnę įtekmę įgana darbo partija, su kuria eina drausvoj ir kaimiečių atstovai. Taigi kadetams nuraminti kraštą gal nēsisiekti teip jau, kaip nēsisiekti Goremikinui.

Amerikos laikraščiai mena, buk vidaus ministeris nori atiduoti po sudu ir jeigu, tik pasiseks, sušaudyti drąsnius dūmos atstovus, ypač gi kaimiečių atstovą Aladina. Jeigu randas bandytų teip daryti, jis prieš save sukeltų visus kaimiečius, kurių jau nē kazakai neįstengtų suvaldyti. Todėl tai tam paškalui nēsinori tikėti. Toks rando pasielgimas būtų dar biauressnis negu išvaikymas dūmos, jō todėl caro randas nēisidrys griebtiesi.

IŠ LIETUVOS.

Iš Vilniaus.

Lietuvos dvarponiai, pastaromis dienomis, stūčia vidaus dalykų ministerijai daug prašymų apie tai, kad jiems leistų turėti nuosvią ginkluotą policiją. Vilniaus pašto-telegrafo įstaigos tankiai atsidarė apsaugos skyriaus valdininkai su atvirais lakštais, kurių apdijoje pasirašyta dar buvusio vidaus dalykų ministerio Durnovo ir su palidūjais nūo pašto-telegrafo apskrčio viršininko ir, pasiremdami ant šių dokumentų, knisa laiškus ir įvairių korespondencijų, o teip pat ir telegramus. Laiškus ir telegramus perskaito, nuima kopijas arba visai juos paima. Už štraiką yra kaltinami 43 pašto-telegrafo tarnaujančieji, kurie yra pašaukti teismui pagal krim. įst. I. skyr. str. 125, II skyr. str. 384 ir 344.

Iškilol dar netardė 20-čio tarnaujančių. V.Z. Vilniaus gubernatoriaus gavo įsakymą apie užsieninių pasportų kainos numazinimą 5 rubliais, kurios karės metą ir dar neseniai ėmė „Kandonojo Kryžiaus“ naudai.

B. J. Siakas gavo valdžių leidimą išleidinėti Vilniuje naują savivaltinį laikraštį p. v. „Skarda“.

Iš Vilniaus. Šiomis dienomis ištrėmė į Rytinį Sibirą politikų prasiakalėlių kuopą, skaičiuojant 8 ypatų, kurių tarpe yra vienas inteligentas, Kozubskis, o kiti darbininkai.

Vilniaus gubernatorius, 23 d. gegužės, patvirtino pasiskirtas miesto taryboje mėsos kainas: už geriausios, kaip vietinių, teip ir atvežtų iš kitur gyvulių mėsos svaras — 15 kap.; II rūšies mėsos — 12 kap.; III rūšies — 10 kap. Kainos už kitokių rūšių mėsą pakiliktos tos pačios.

Kadangi į geležinkelių valdybas yra paduota daug prašymų apie tai, kad priimtų tarnauti moteris, tai kelių ministeris padėpė Pagirio geležinkelių valdybai priiminti tik beįgijusias vidutinių mokyklų mokslo moteris.

Iš Kauno.

Kauno lietuviai gavo nuo vyriausybės leidimą viešos lietuviškos bibliotekos įsteigimui Kaune.

Iš Kauno gub..

Kauno gubernijoje apskrėiskia didelis sodiečių brudėjimas. Teip, Raseinių pavietuose sodiečiai, nesi klausdami dvarponių, gano jų pievose savo gyvulius.

Tulas sodietis, susiginijęs su dvarponiu apie gyvulių ganymą, davė dvarponiui į pakaušį.

Kitam dvarponiui, kuriam sodiečiai išganė arti 800 dešimtinių pievos, vyriausybė prizadėjo duoti dvarą saugoti 40 kareivių.

Iš Ponateros, Kauno pav..

Dvarponis Kozello kvietė valstiečius prisidėti prie mokyklos statymo; susipratę sodiečiai valstiečiai su mielu noru sutiko prisidėti prie to teip naudingo užnamo, tik pasakė, kad lietuvių vaikai būtų mokinami lietuviškai, ką išgirdęs „ponas“, labai supykė ir iškoliojo klapus už tokį reikalavimą.

Kovo mėnesyje po visas bažnyčias iš sakyklų buvo skelbiami atsiųsti iš Kauno konsistorio laišakai, kuriuos aiškino per du nedėdienius, tik ne lietuviams, nes aiškino ne lenkiškai. Mės, lietuviai, negalime žinoti dėl kokios priežasties teip Kauno dvasiška vyriausybė elgiasi: ar Kauno konsistoras neturėjo laiko atspaudinti lietuviškai, ar pritruko popierios, ar užmiršo, kad Ponateros parapijoje lietuvių yra penkios dalys, o „lenkų“ tik šešta dalis.

O ką gi mums kalbėti apie Vilniaus vyskupą baroną von-der-Roopą! Tik turime visi pritarti Kauno lietuvių protestui prieš Vilniaus lenkomanus.

Bet gryzkime vėl į Ponaterą. Iš sakyklos girdėjome aiškinant minėtuosius laiškus, kad reikia „pracodacow szanowac, cudze dobra nie przywlaszczac, socialistow nie sluchac, bo to są zblakani ludzie“ (darbdavius gerbti, neklusyti socialistų, nes tai yra paklydę žmonės); bet ką daryti, kad ponai „darbdaviai“ užgriebia valstiečių žemės sklypus? Geri mūsų darbdaviai, kad atstato nuo tarnystės tuos, kurių žmonos negali eiti dirbtį dvaran; o kiek moka toms, kurios eina dirbti? Ogi — po 25 kap. už dieną ant savo valgiol!... Šia jums ir teisybė!

O vėl p. Mosnickis (Panevėžio pav., Remygalos vals.) persovė tarną už tą tik, kad pasiskundė „ponui“, jog nusibodo valgyti centrifuginis pienas ir pareikalavo geresnio valgio, nes toks pienas ne vienam dvaro tarnui pagadino sveikatą. Šiatu, vieton duonos, kulk!...

Per „Atradimo Šv. Kryžiaus“ atlaidus Ponateros bažnyčioje buvo net 9 kunigai, tačiau, nežinrnt į tą, kad čia penkios šeštos dalys lietuvių, o tik 1 šešta vadina jų lenkų, išekyrus lietuvišką evangeliją, jokių lietuviškų pamaldų nebuvo. Matyt, kad dvasiškią visus

mus, lietuvius, ar jau skaito lenkais, ar tik tokiu keliu nori mus sulenkinti. Ir vietinis klebonas, tik supykęs, ką pabarė lietuviškai (mat keikti ir bartis lenkiškai ne išpuola).

Nenoroms lėnda į galvą klausymas: kur krikščioniška teisybė? Jos nėra! Žirnis. V.Z.

Iš Skuodo, Telsių pav..

Pernai, Rušupių kaimo pievose, du broliu, vienas su šautuvu, antras su revolve-riu, nušovė savo trečiojo brolio sunų. Žmonės tuojaus suėmė šovusį iš revolverio ir pristatė į policiją. Antras gi, šovęs šautuvu, pabėgo į Ameriką, nes tuo kartu žmonės nesugavė, daugiau ji neįgaudė, o policija pati ji nesirupino sugauti. Tada, kaip antrojo nesugavo, tel smas šovusį iš revolverio išteisinio, nes gydytojas su tirinetoju pripažino, kad nušautuoju kune radę ženklus šuotų, o ne kulkos. Dabar šovėjas vaikščioja sau švilpaudamas.

Šimet piktdarių burys, keblaudamas iš Skuodo, patiko beeinančius keliu du žmogus ir vienam iš jų atėmė gyvybę, antrasis gi pabėgo. Piktdarius suėmė ir pristatė prie antstolio. Antstolis pavėdė tirinetojui ištirti jų kaltę. Tas tirinėjo, tirinėjo ir vis po vieną paleido, pripažindamas nekaltu; ir iš visų penkių žmogžudžių vos beatliko vienas, bet nežinia dar ir su tuo kaip eis. Paliovo šio tie prie pažino, jog jie nemušė, darodyti gi jų darbą neatsirado galinčių, nes buvo nakties laikas ir arti kito žmogaus toj valandoj neatsitiko; pabėgęs užmuštojo draugas, nors ir liudyja, bet jo niekas neklauso.

Bus jau daugiau kaip mėnesis, kaip po mūsų miestelių vaikščioja piktdarys. Jis eina į arbatnamius ir krautuves, iš kurių ima sau reikalingus daiktus ir už juos nieko nemoka. Jeigu kas nenori jam duoti reikalingų daiktų, arba vieton jų ima kelias grivinas — tam jis tuoj su kumščia į žandą, arba rodo ginklą, kuriuo, girdi, tuojaus atimsa gyvybę ir teip sau per duris išeina.

Apie tai nors policijai ir praneša, kurios yra apie 10 žemargių, antstolis, urėdinkas ir pilna kareivių, bet piktdariui nieko nesako.

Ir teip, su padauginimu apsaugos, pas mus atsirado daug visokių vagysčių ir plėšimų ir užmušimų, jog nėra tos nakties, kad kam svirgų neįsilaustų, arba arklų nepavogtų, o mūsų policija nē nesirupina tuo, tarsi ne jos būtų dalykas.

Iš Liepojaus.

27 d. gegužės suštraikavo viso miesto duonkepiai; pastatė sekantius reikalavimus: pakėlimas uždarbio ant 30 procentų, 10-valandinės darbo dienos, veltaus gydymo (vaistų, daktaro, buto) ligos laikė per 3 mėnesius; visi reikalavimai tapo išpildyti tą pačią dieną.

Šitas greitas štraiko pasielgimas dar sykį parodė, jog galybė tikslai sutarime ir vienybėje.

Liko įtaisytas status susilenkimas iš Liepojaus — Amerikon. Nuo šių dienų pradės vaikščioti garlaiviai tiečiai iš Liepojaus į Ameriką, tai yra, susinešimas Rusijos (ir Lietuvos) su Amerika sutrumpės ir bus daug lengvesnis, negu pirmiaus. Už nuvažiavimą iš Liepojaus Amerikon stacių keliu mokės: I klasoj — 175 rbl.; II kl. — 130 rbl. ir III kl. — 80 rbl.

23 d. gegužės, policeisteis Ber užtiko ant kapų palepta 2 maišu patronų ir nemažai knygų ir brošiūrų. Patronų buta 2100.

28 d. gegužės prasidėjo teismas 27 ukininkų latvių, kaltinamų tame, jog jie 30 d. liepos 1905 m., sauvališkai dalyvavo viešame susirinkime ukininkų, kurie užpuolė ant dvaro Nodagen, įsiveržė viršmineto dvaro gyvenimui, suviais iš revolverių išdaužė dvaronio rumuose langus ir iš ten atvažiavo šešeriais vežimais, užkinkytais dvaro Nodage arkliais, kaimyniškan dvaran Neženek, užmušė dvaro poną baroną Bistromą, toliau įsiveržė Ieitenų valsčiūn, užgriebė valdiškas knygas ir raštus, išvežė juos į lauką ir ten sudegino, pakiskias užvažiavo dvaran Amboten ir ten atėmė ginklus ir ant galo ketinosi atimti ginklus iš Dinsdorfo dvaro.

8 iš apkaltinamųjų surakinti geležiniais.

Užklausti, ar jie pripažysta save kaltais — visi vienbalsiai atsakė kad „ne“.

Tardymas pasibaigė 30 d. gegužės 9 val. vakare; išneštas sekantis nutarimas: 8 iš apkaltinamųjų nubauti ant 30 mėn. į areštantų rotas su nustojimu visų tiesų, kiti mažesniems bausmėmis.

Liepojų yra vidutinėse mokyklose (gimnazijoj, prekybos mok., realinėj mok.) apie 100 mokinių lietuvių, kurie su pavydu žiūri į savo draugus Vilniuje, kurie mokinais lietuvių kalbą. Ne teip jau jie yra turtingi, bet visgi išgalėtų įnešti po 5—8 rublius per metus už pamokinimą jų nors 2—3 sykius kasianvaite savo kalbos.

Taigi gal garbinga Liepojaus lietuvių savitarpinės pašelpos draugija apsiimty paduoti prašymą su tėvų lietuvių parašais kasliuk įvedimo lietuvių kalbos Liepojaus mokyklosna. Reikėtų pasiskubinti, kad jau nuo rugpjūčio mėnesio galėtų pradėti mokslą. Lauksime draugijos atsakymo. V.Z.

Iš Senapilės, Suvalkų g..

Dūmos atstovai Suvalkų gubernijos gavo iš Sosnavos žinią apie biurius pasiėlgimus kasokų su žmonėmis. Atkakio čia, vedami vyresniojo policijanto, kazakai. Visi buvo girti. Sustoję prie šventoriūso, iš karabinų šaudė į kryžius. Mušė kančiais gryžtančius iš Senapilės žmones. Pavojingai sumušė Kazimierą Žitkų, Joną Brazaitį, Antaną Samuolį ir Juozą Arminą. Sumuštieiems atėmė laikrodėlius, pinigų ir viską, ką tik rado kišeniuose.

Iš Senapilės, Suv. gub..

Už Senapilės stovi kaimas Kymelionis. Ukininkai gyvena sutikime, yra ir turtingi. Vien jaunimas, ypač merginos, savo prigintos kal-

bos nemyli, griebiasi greitai gudiškos arba poniškos, o savąją pamina po kojų. Pamiesčiuose merginos ir laikas rašinėja gudiškai pas taraujančius kariumenė... Lietuvažiams, rodosi, neišpuola per daug susidėti su kareiviais. Yra vienok merginų skaitančių ir socialistiškus laikraščius, bet tik terp toliau nuo kazarmių gyvenančių; tos puošia savo gintinį kaimą. Jaunų vyrų yra mažai; gudriaušiai, Kalėdų, suareštavo pabaigoj gegužio mėnesio ir patupdė Kalvarijos kalėjimam. Vieną rytą apsupo namus kazakai, iškretė — atrado 7 revolverius, kelias dėžutes patronų ir porą pundelių socialistiškų atsisaukimų "ir knygų. Liko dar keli vyrukal.

Broliai suvalkiečiai, atmintim Kalvarijos kalėjime sėdinčius; ten yra kelios dešimtys politiškių, daugiausia broliai! Jie šaukiasi pas beturčius amerikiečius iš tamsių urvų: „broliai, mes kariavom už visų žmonių laisvę; dabar kalėjime esame, badaujame, — gelbėkite mus nuo mirties!...“

K. Drase.

Iš Glizų valsčiaus, Vilkauskio pav.

Sodiečiai, susirinkę apsvaistinti vietinius savo reikalus, apdirbo eilę reikalavimų, kuriuos jie nutarė pasiųsti savo atstovui į viešpatystės dūmą.

Sodiečiai, terp Ritko, reikalauja autonomijos Lietuvai su seimu Vilniuje ir, kad, įvykus autonomijai, Suvalkų gubernija būtų atskirta nuo Lenkijos ir sujungta su Lietuva.

Paskui sodiečiai reikalauja, kad majoratų dvarų gėris būtų pavestas visiems valdyti, o majoratų žemės išdalinta vietiniams bežemiui, sodiečiams už nedidelį ispirkimą.

Iš Naumiesčio pav.

Panorių pasieninės kareivių apsaugos burfio oficerai pradėjo neiešti aplinkiniams ukininkams, kurių laukai prieina prie sienos (rubėžius), girdyti arti sienos gyvulius, arti laukus, sienauti pievas ir tt.

Sodiečiai moka už savo laukus mokesčius, o jiems neduoda naudotis tais laukais.

Apie tai yra paduotas skundas Suvalkų gubernatoriui.

Iš Turčinų, Naum. pav.

24 d. gegužės, apie 3 val. po pietų, krito labai smarkus ledai, kurie padarė daug nuostolių: sukapojo rugius, dobilus, pievas, išmūšė paukščius, o kaip kuriose vietose ir žvėris. Ledai buvo tokio didumo kaip vištos kiaušinis ir apdengė žemę dideliu sluogniu.

Iš Minsko gub.

Daugelis Minsko gubernijos dvarponių, dėl laukiamų agrariškų permainų, skubiai parduoda savo dvarus.

Iš Gardino.

Druskininkuose, Gardino gub., keli vaikinai užpuolė ant prabangios katalikų parapijos, atėmė nuo jo pinigų ir pradėjo smaugti. Bet, pabugę tarnaitės šaukimo, su pinigais išbėgo iš klebonijos.

Rygos balseinybės.

„XX Vieko“ bendradarbiai, p. Vladimirov, buvo nuvažiavę į Rygą ištirti visų Rygos balseinybių. Jis surinko medegą, kuri sujungdina ne vieno skaitytojo žirdį.

„Kareis teismas susideda iš penkių ypatų: general-majoras Arbuzov, papulkininkai: Kerman, Bauman, Vitkovski ir Drozdov.

Posėdžiama vieta jie išrinko sau cerkvę. Ar galėjo kas perstatyti sau, kad ten, kur skamba krikščioniškos mėsės, broliško atleidimo žodžiai, Dievo namuose rustų karės teisėjai baudžia nekaltus aukas!

Ir pamaciau aš, kad teismas atsisakė vietinio unteroficerų batalijono cerkvės. Prie sakyklos, prieš caro kartus, pastatytas stalas, už kurio sėdi rustų teisėjai.

Terp stalo ir vartų — plonas pertvėrimas.

Nuo sienų nuimti visi paveikslai ir paliktas tik Krištaus paveikslas.

Ant pertvėrimo, prieš caro vartus, pakabintas caro paveikslas. Visi kiti paveikslai teisėjams pasirodė nereikalingais ir juos išnešė. Aš netikėjau savo akimis ir užklausiau stovintį kareivį:

— Pasakykite: čia jūs meldžiatės Dievui?

— Taip — atsakė jis — nuimame pertvėrimą ir meldžiamės.

— Kurgi jūs padėjote paveikslus nuo sienų?

— Prieš teismą nuėmė juos nuo sienos ir nugabeno į laigerius! — atsakė kareivis.

— Negalima, kad per teismą kytotų šventųjų paveikslai, nu ir išnešė juos!

Aš pasiskubinau išeiti.

Vieton paprasto cerkvės kvėpalų kvėpėjimo, čia kvėpėjo nekaltų žmonių kraujas. Vieton paprasto cerkvinio giedojimo, čia girdėjosi ginklų žvangėjimas, o vietoj besimeldžiančių, matėsi čia kazuokų veidai, šautuvai, durtuvai, nagai.

Šiurpuliai perėjo per visą kuną, matant dabartinės betvarkės, saualės paveikslą, išsikverbusių į žmonių tikėjimo šventinbę.

Pirm, negu aprašyti šio teismo veikimą, reikėtų dar pabrėžti šiek tiek apie tas staigas, kurios išdirba ir suteikia tam teismui medegą. Argi galėjo kas tikėti, kad Rygoje yra tam tikros įstaigos, kuriose kankina apkaltinamuosius, o tačiau tokių įstaigų Rygoje yra bent trys: 1) Šnipų skyrius.

2) Susižiavimo namas prie 2-to Peterburgo skyriaus ir

3) Antroji Mintaujos nuovada.

Šnipų skyriuje taip tirinėja: kada apkaltinamąjį atveda į skyrių, policija jį tirinėja, reikalauja nurodymų, o kada negauna geistino atsakymo, grąšina kankinimais. Po grąšinimų policija prieina prie darbo. Vyresniejie valdininkai išėina iš to kambario ir tolymesnius, o žemesniejie policistai su kazokų pagelba pradeda mušti.

Mūsų smarkiai ik pasibaurėjimo!

Mūsų nagaikomis, kulbėmis ir gumo lazdomis, kurias ten vadina „pipkomis“. Turi dar jie mušimui kanapių kančius, supintus su dratais.

Mūsų kaltinamuosius iki to, kad jie apalpstą. Kada gi apalpstus krinta ant žemės, jį apipila šaltu vandeniui, kol neatsiteikės. Bet, jei ir tas nieko negelbsti, jei ir po ilgų kankinimų kaltinamasis neprisipažysta prie kaltės ir neišduoda draugų, jį vėl pradeda mušti, bet jau „mirtinai“. Tada mušėjai jau naudojami savo sėbrolio budelio Avramovo metodu — išpėša iš jo galvos plaukus, trina tą vietą druska, o kartais naudojasi elektriška....

Jei kankinamasis dar gali kalbėti, tai prie jo ateina iš kaimyniškojo kambario vyresniejie policijos valdininkai ir prikalbinėja atvirai visame prisipažinti.

Perkenteję tokius baisius kankinimus ir matydami, kad dar daug-daug ateitėje reikės kentėti, jausdami botagų skausmus, silpnėję tvirtindavo tą, ko norėjo išgauti iš jų policija.

Po tokio „prisipažinimo“ policija nustoja kankinti.

Užkankintą auką vedavo į kambarį ir už pusantro mėnesio kaltinamasis stodavo į karės teismą, kuris jį ir „išduotus“ jo draugus nubausdavo mirties bausme.

Toliau p. Vladimirov aprašo, kaip kankina Peterburgo skyriuje. Čia vienas kaltinamasis, sužinojęs, kad jį vėl kankins, pasikorė. Paskiaus p. Vladimirov priveda valdiškas žinias iš protokolo apie apžiūrėjimą Rygos kalėjimo daktaro V. Rygos dviejų ypatų, kurias kankino 2-troje Mintaujos nuovadoje.

Prizadėdamas smulkiau aprašyti 8 neseniai sušaudytų procesą, p. Vladimirov pereina prie dabar tirinėjamos Rygos bylos — 36.

Norint išgauti šioje byloje „tikrus prisipažinimus“, reikėjo griebtis dar už radikalų kankinimų, negu iki šiol buvo vartojami. Čia negana buvo kankinti, reikėjo baityti mirtiną ir dagi užmušti.

Sulig trijų liudytojų prirodymo, šep atsibuvo tirinėjimas:

„Reikėjo 4 suimtuosius nugabenti į Rygos pasitaismo skyrių (arestantsoke ot-dielenije). Juos lydėjo apsauga, kurioje buvo ir kulkovaidžių rotos kapitonas Pavlovskis. Suimtuosius vedė ne per miestą, bet pakraščiais, naktį. Tuo laiku švietė mėnuo. Išėjus jiems į tuščią vietą, ties Gruzenbergu, apsauga sustojo.

Kapitonas patarė visiems keturiems prisipažinti pasikėsinime apipiešti kontorą „Nadežda“.

Jie gėnėsi nedalyvavę.

Tuomet kapitonas pasakė jiems, kad, jei jie neprisipažysta, jis juos užmuš ir liepė vienam iš jų, Jodpini, stotis į šalį ir pagalvoti.

Keletui minutų prasilinkus, kapitoni užklausus, ar jis prisipažysta, tas atsakė, kad jis nekaltas ir nieko nežino.

Kapitonas liepė kareiviams jį sušaudyti. Jopį pastatė į šalį, iššovė keletą kartų ir... užmušė....

Kapitonas Pavlovskis manė, kad po tokio reališko įbauginimo likusieji trys tuojau prisipažins, bet apsirinko, nes sekantis iš eilės, Bušman, teip pat atsakė nieko nežinąs ir nieko neprirodė.

Ji ištiko toks pat likimas. Ir po šio jis negyvas krito ant žemės.

Kapitonas Pavlovskis prikišo degantį degtuką prie Bušmano lūpų ir persitikrino, kad nubaustasis neduoduoja, — paliko juos gulint ant žemės, o pats vėl kreipėsi į likusius gyvus du, ar neprisipažins jie dabar.

Jie, persigandę, suriko: viską, viską pasakysime! Ne užmuškite!

Ir šiuodu, Andree ir Revald, norėdami išgelbėti savo gyvybę, apkalbėjo daugumą iš šios 36 bylos.

Staiga Bušman atėjo, buvo nugabentas į ligonbutį ir per mėnesį pagijo. Užklausus teisme Pavlovskį, kodėl jis kelyje sušaudė Jodpį ir smarkiai sužeidė

Bušmaną, jis atsakė, kad jie norėję pabėgti.

Jį paprašė nurodyti to pasikėsinimo dieną ir užmušimo smulkmenas; jis labai painiojo, savo aiškinimui; se; pirmąsias jis sakė, kad jis nelydėjęs suimtyjų, o tik ejęs kita puse gatvės; apsaugą gi vedęs unteroficerius, kurio pravardė jis neatmenęs, o teip pat nežinąs nė vieno buvusio apsaugoj kareivio. Paskiaus Pavlovskis parodė, kad laike šuvių, jis buvęs toli pasilikęs nuo apsaugos.

Apginėjams užklausus, ar buvo to dalyko tirinėjimas, karės teismo pirmininkas su laikė apginėją ir neleido daugiaus kalbėti apie šį klausimą.

Trys gi pasilikusieji gyvybėje, viską augsčiau nurodė — patvirtino.

Reikia pridurti, kad kuomet Bušman pradėjo taisyti, jį ligonbutį pas jį atėjo žandarų pulkininkas Baikov ir pradėjo įkalbinėti jam visame tikrai prisipažinti, nes, jei neprisipažysias, jį vėl nuvešią ant Gruzenbergo kalno.

Bušman tvirtai laikėsi ir sakėsi nedalyvavęs.

Ant galo p. Vladimirov kreipiasi į dūmą:

„Kol viešumas nepalietė šios bylos, būdeliai ramiai galėjo varyti savo darbą, bet dabar, kada žinia aplėkė visą Rusiją, jūs turite apginti šiuos žmones ir sulaukyti baudimą.

Jei jūs to nedarysite, jūs turėsite atsakyti už tą prieš žmones, ką pralietas kraujas apsunks jūsų sąužinę.

Jūs tą turite daryti! Jūs tą galite padaryti!“

„V. Z.“

Iš Peterburgo.

Gardino gubernijos atstovas, apsilankęs Gardine, patyrė, kad vietinė administracija narsiai platina po žmones ministerių ir dešiniųjų atstovų kalbas dūmoje ir drauge su tuo slepia nuo žmonių kalbas kitų atstovų; tur but administracija turi paliepiamą „iš viršaus“ saugotis diskredituoti valdžią žmonių tarpe. Tasai apsirėškimas tapo apkelbtas atstovų tarpe. Lietuvių kuopa nutarė kuoveikaisiai pradėti suteikti reikalingas žinias ir informacijas kaslink dūmos veikimo Lietuvos gyventojams; tam tikslui įrengtas tapo komitetas, susidedas iš Lietuvių atstovų (informacijos ir žinias rinkti pavesta Bramsonai ir Jarulaičui, eksperimentaliai paskirti Lopas ir Kubilis); tasai komitetas siuntinės žinias į Lietuvą pas valsių atstovus, pas kaip kuriuos kunigus, platinimui tų žinių po žmones ir prirengimui jų prie busiančių didelių reformų. Draug su tuo ukininkai privalo vienytis ir rinkti savo atstovus į karališką susižiavimą ir tuo trukdyti dvarponių darbus, pradėdant apsirėškinti jų busimuose susirinkimuose.

„V. Z.“

27 d. gegužės, Peterburge susirinkimo metu, Lietuvių kuopos atstovai, kurie dūmos atstovais iš Lietuvos ir kelias šep šau ypatas; susirinkimam atėjo dvasiškos akademijos profesoriai, keli lietuviai konservatoriai ir keli esdekai.

Jis susirinkimo pirmininkas buvo beisenka kn. Buč, bet jam, „dėl nei miegotos nakties“, atsisakius, pirmininko pareigas tapo pavestas ponui Matulaičiui, noris de facto pirmininko kn. Bučys. Po išrinkimui pirmininko, iš eilės priderėjo perskaityti praėjusio susirinkimo protokolą ir

nurodyti dienos programą; praėjusio atstovų susirinkimo atsibuvo dvasiškoje Akademijoje — tai protokolo perskaitymas pasirodė reikalingu esąs, bet iš protokolo galima buvo spręsti, kad reidacija prie jo sustatymo visai nesirokavo su dalyvavusių susirinkime nuomonėmis; protokolo gale pasakyta, kad susirinkimas padėdė kun. Bučini suredaguoti protokolą — bet apie tą nebuvo minėta susirinkime; toliau, kalbant apie agrarišką klausimą, pasirodė baisi nekonsekvencija, ar tačiau prasišalinimas nuo atstovų ir jų išdirbtu jau agrariško programo minties: protokolo redakcija, kalbant apie žemės klausimą, sako, kad izdo, kabinetinės ir cerkvinės žemės atimamos be atlyginimo, už žemės dvarininkų ir katalikų dvasiškių turį būti atlyginama. Atstovams pasergėjus, kad apie tai nebuvo svarstyta ir kalbėta, redaktorius išrodė, kad programė nepamintė apie katalikų dvasiškių turtus — tat eo ipso, už tą bus atlyginama.

Prie dienos klausimo priėjus, svarstyta apie dabarties politiską padėjimą; programė buvo nurodytas ir agrariškas klausimas. Tulas iš susirinkusių pakėlė klausimą apie suorganizavimą lietuvių klubo, kuris paduotų lietuviams atstovams „pašalpą“, kaip išsireikšė užnamą pakėlus. Po ilgų debatų, kuriuose išrodyta, kad lietuviai atstovai nereikalauja jokios „pašalpos“ ir kad klubas negali gyvuoti dėl kaip kurių priežasčių, nutarta liko įrengti lietuvių biurą, kur visi lietuviai atstovai galėtų rasti reikalingas žinias ir informacijas ir kur galėtų kiti lietuviai kreiptis. Į biurą tapo išrinkti penki lietuviai ir jisai pradėjo jau veikti.

Prie agrariško klausimo susirinkimas taip ir nepriėjo, aciu ilgiems debatams evarstant mažos vertės klausimus.

„V. Z.“

21 d. gegužės atsibuvo privatiškas posėdis lietuvių atstovų (posėdyje dalyvavo visai lietuvių kuopa apart Milvidio, kuris išvažiavo į Lietuvą ir kun. Jarulaičio, dalyvaujančio tik „garbės“ posėdžiuose) ir lietuvių inteligentų, terp kurių buvo žymus skaitlius lietuvių socialdemokratų. Iš sykio, posėdis išrodė lyg koksal pasikalbėjimas be tvarkos ir vienodumo, netrukus gi, kada socialdemokratai pakėlė agrarišką klausimą, vėl pradėjo interesus patia tema. Kalbėtojai gynė savo agrarišką programą, išrodinėdami, kad Lietuvoj negali būti pritaikoma žemės nacionalizacijos sistema; iš visų agrariškos reformos atmainų pripažinta geriausia Lietuva žemės municipalizacija.

Socialdemokratų kalbėtojas pavyko pertikrinti opozicijonistus (nors tie pasakutinėje ne labai teopponavo) tame klausime ir kalboms pasibaigus, nutarta neprimti žemės klausimo projekto, kurį sustatė Triuso Kuopa ir konstitucjonalistai demokratai, bet klausimą tą išristi pristatinkant prie vietinių Lietuvos sanlygų; terp kitų nuspėsta, kad dvarininkų žemė kaip kur bus konfiskuojama ir tat tose vietose, kur to reikalaus vietinės sanlygos.

Vienas iš kalbėtojų pakėlė klausimą apie organizavimą agrariškų komisijų ant vietų Lietuvoje; to reikalauja žemės klausimas, nes kitaip dvarininkų darbiniais gali kenkti tam klausimui, nes

jau ir dvarininkai pradėdą iš savo pusės darbuotis, telkdami „susižiavimus“ savų reikalų apginimui. Susižiavimai žada atsibuti vienas Minske, ir antras Lietuvoje; į tą paskutinį, Lietuvos dvarponiai kviečia iš Peterburgo dvarininką Babianskį (norėjusį patekti į dūmą), kad jisai referuotų vietiniams dvarininkams apie dūmos darbų kaslink agrarišką klausimą, kuris yra opiausias dvarininko „rupestis“.

Prie žodžio į visuomenę.

„V. Z.“, No. 106, Dras Butkontas, Dras Avizonis ir Z. Avizonienė, visi trys kartu, įkėlė labai svarbų klausimą. Lietuvių moksleiviai vyrai miršta, it rudeniu stojus medžių lapai krinta.

Duonos trukdami, gavo dūmą ir mir dar jaunais vyrais tebeduami foki garšingi lietuvių rašėjai, kaip antai, a. a. dr. Kudirka, studentas Vaičaitis ir Povilas Višinskis. Tie neatsigailamieji trys vyrai nors tiek sugyveno laiko, kad jiems jau bentgi pavyko įrašyti savo vardus aukso raidėmis į lietuvių literatūros istoriją.

Bet kiek tai yra išmirusių mūsų jaunų vyrų vis dar tebėsitaisant žengti į visuomenės dūmos lauką, besirengiant pradėti naudotis mokslo vaisiais ir besirušiant dalytis tais vaisiais su savo kienuose pasilikusiais giminačiais ir su visa Lietuvos visuomene. Terp gerai žinomųjų iš Šiaulių pavieto mokslo vyrų vienoje tiktai Viekšnių parapijoje nesulaukė jų lauktos laimingosios valandos: Purvėnų Liaučius, Rekešis, Rusinas ir Sidabras, Pluogų Liudvikas, Beržanskis, Medžio lenkės Tenys, Zibikų Šinipys, Stumbrų Skabeikis ir Kėgrių Keršis. Tie visi vyrai išmirė arba dar studentais tebeduami ir mokslo beedami, arba tuojau pat, vos tiktai juos užbaigus, kaip antai: Liaučius numirė kaip tik Maskvos Universitete philologijos mokslą baigęs, Rusinas — vos pastojęs į Peterburgo Technologijos Institutą, Sidabras — prabuvęs tiktai trejus metus studentu Peterburgo Universitete, Liudvikas Beržanskis — visai jau beužbaigdamas matematikos mokslą Peterburgo Universitete, Tenys ir Šinipys abudu numirė kaip tik išėję į oficerius ir, ant galo, Skabeikis ir Keršis nuo mūsų pasitraukė, idant amžinai išsietiesi, vos tiktai pradėję darbuotis kaip lietuvių kunigai. Šie visi aštuoni vyrai širdingai buvo atsidavę savo tėvynei Lietuvai, it visi jie mokinosi tiktai dėl to, kad paskui pasidarbuoti visuomenės naudai. Bet neturtas, badas ir visoki kiti vargai per ilgą jų mokslų laiką atėmė nuo jų sveikatą, — ir jie visi, giltinės budami pakirsti, išvirsto iš kojų! — Amžinai atilę! Jie visi buvo didia vilčia ir savo tėvų ir savo giminės ir visų savo krašto žmonių. Liudvikas Beržanskis buvo jau begarstas kaip žemaičių rašėjas, kunigas Keršis buvo jau ngirstamas kaipo Peterburgo lietuvių labdarys ir oficerias Šinipys buvo jau beatsižymys kaipo už-Kaukazio kareivių lietuvių šelpėjas, teip pat ir visų kitų pradžią amžiaus buvo graži ir pagirtina, gaila tiktai, kad jų gyvenimas ir pasibaigė ant tos tai kų tiktai apsirėikusios pradžios! Tokių paveiklų šiuose laikuose jau yra galima po visą Lietuvą suskaityti ne šimtais ir tas vis kyla tiktai iš ilgų badavimų ir didžių vargų mūsų moksleivių vyrų. Lai-

kas jau pradėti gelbėti nuo mirties ir pragaisties bent gi jaunėnes moksleivių kartas, laikas jau uždėti mūsų labdaringas moksleiviams draugijas ir šelpiti juos kiek galint!

„V. Z.“

Nuo socialistų partijos.

Tankiai pas mus visoki, neva socialistai, prisidengę partijos vardu, eina, muša, plėšia, drasko: kartais paprastai juodašimniai teršia mūsų vardą.... Čia mes paduodame vieną, antrą atsitikimą, kur mūsų vardu buvo daroma, tuom tarpu gi mes su tais darbais nieko bendro neturėjom. Toliau ir skelbsime panašius darbus.

Pereitame „Darbininko“ numerį (Nr. 8, 1906 m.), yra minėta apie nušovimą Prienuose (Suv. gub.) Simono Šalnos. Kaip ten yra rašyta, jo praeitis buvo gana tamsi, bet toliau, rasi, butų išėjus iš jo geras partijos darbininkas. Dabar mes patiriam iš vieno draugo laiško daugiau žinių apie senuosius Šalnos ir kartu kaip kurių kitų griškabudiečių darbus.

„Dauž jįsai monopolius — rašo tas draugas — vien tik, kad galėtų paimt degtinę. Neperselei patyriau, kad jis buvo išplėšęs Griškabudžio monopolį ir 6 degtinių skrynias nuvežė pas Rugienį (Steponaitį) paslėpt — pas jį paskui rado kresdamai kazokai.... Tau plaukai ant galvos pasistos, patyrus apie tokius darbus — toliau rašo tas draugas — bet tame krašte ir daugiau buvo panašių atsitikimų: daug kas buvo atlikta partijos vardu, o vis panašiai! Plėšimai pas girininkus ir panašiai buvo atlikti; kaip striuka tiems plėšikams pasidarė, daugumas iš jų į Ameriką išbėgiojo.“

Griškabudžio ir Tamošbūdžio valsčių kanceliarijos (Naumiesčio paviete) buvo sudegintos. Tas darbas buvo atliktas susitvėrusios tam krašte teroristų kuopelės, kuri, pasistačiusi sau buvo didžiausiu darbu — šnipus galabinti. Ta kuopelė dargi buvo išleisus tam tikrą, atsisaukimą su mūsų partijos parašu, bet nieks jai tokių tiesų nėra davęs ir užtai už jos darbus partija negali atsakyti.

Keturvalakių apielinėje (Vilkaviškio paviete), veikė Zableckio kompanija. Višką jį darė partijos vardu, tuo tarpu gi su partija nieko bendro neturi ir neturėjo. Paduosime čionai tokį atsitikimą: vienas zableckinis sušaukia Taboriskių dvarą susirinkimą — „pamokslą“ jis sakysias, bet, vietoj „pamoksl“, parsigabena degtines, alaus; susirinkusieji ima gerti, paskui šokti. „Cičlikas“, išsitraukęs Browningo revolverį, ima skerečioti: „šiadien, sako, aš de atsiga-vėsiu — bus mėsos!“ ir tikrai „atsigavėjo“: beskerėčiomas, netyčia iššovė ir kulka pataikė į krutinę merginai su kuria jis šoko! Ta mergina, rodos, numirė.... Ne, su tokiais, neva socialistais, mes nieko bendro neturime, mes stačiai persekiojam tokius „cičlikus!“ O čia tuos zableckinius daug kas skaitė už partijos žmones!

Bartininkų kanceliarijos ir sudo išgriovimas — teip pat ne mūsų darbas.

21 d. balandžio, kaip rašo mums vienas draugas, trys Šiaulių gimnazistai: Gutauskis, Montvilas ir Petronaitis nukeliavo į Maskvą. Matyt, norėdami pasipiginauti, užpuolė ant monopoliaus degtines pardavėjo ir, smaug-

iami, išreikalavo nuo jo 7 rublius, 50 kap. Apsidariusiems ten, pasikėlė miestelyje didelės trukmės — ėmė juos vyti. Tie, šaudydami iš revolverių, kelis užgavo, bet, pritrūkę nuo šauti, visi trys buvo suimti. Suėmę, žmonės juos teip sumušė, kad Montvilas ir Gutauškas tuojau numirė, o Petro-naitis dar ir dabar tebeserga. Ir čia atsakymas metamas ant mūsų partijos, norint tas užpuolimas nieko bendro su mumis neturėjo ir negalėjo turėti.

„Darb.“

Salin šnipai ir išdavikai!

Prasidėjus tokiam dideliame caro tarnų slėptumui, visuose Lietuvos kraštuose prisėjo daugybė šnipų ir išdavikų. Pirmiausia beveik visur pasidarė bauriausiais šnipais senieji valstijų viršaičiai (vairai arba stasinos), raštininkai ir urėdininkai (žem-sargiai); be to dar atsirado daugybė tų nenaujų ir iš teip žmonių. Čia mes, kiek galėdami, skelbime jų pravardes; o koks jų likimas laukia, kiekvienas pamatys iš žemian paduodamų žinių.

Griskabudžio apeliokė (Naumiesčio paviete), turbut, daugiausia šnipų priviso, bet jų ten daugiausia ir buvo nubausta. 11 d. sausio mėn., atėjo 3 vyrai į šnipų Bliuvo alodę. Išsigėrė alaus butelį, jie pradėjo klausinėti padavėję ar jis Bliuvus. Tas, nieko blogo nemanydamas, pasakė, kad jis. Tuomet jie paleido jam tris kulikas. Ilgai jisai sirgo, bet dabar jau, sako, galingas. Tą patį vakarą tie 3 vyrai paleido apie 30 šnipų į kito šnipų, Būksnio, grincia. Jis vedžiodavo po kaimus kazokus. Sušukę: „šalin, šnipai, iš Lietuvos!“, vyrai nukeliavo savo keliu. 30 d. sausio, nepažystami vyrai užmūšė Griskabudį buvusį žem-sargį Anckaitį. Jis kartu su Būksniu buvo tą dieną areštavęs vieną iš tų revoliucijonierių, nusigabeno jį į kanceliariją ir ėmė visai tyčiotis. Tik štai staiga užpuola ant jų kiti draugai, ant vietos padeda Anckaitį, peršaukia kolą Būksniui ir paliečia suimtajį. Paskui, nušė ant rinkos, iškelia raudoną karūną su parašu: „šalin caro valdžiai lai gyvuoja demokratiška respublika! lai gyvuoja socializmas!“; šaudydami, susėda į vežimą, uždainuoja darbininkų dainą ir išvažiuoja. Tam laike buvo už kokio versto nuo Griskabudžio Naumiesčio viršininko pagelbininkas su 4 kareiviais, bet į patį Griskabudį bijojo važiuoti. Atėjo kazokai, bet ir tuomet neišdrysio vyti revoliucijonierių. 7 d. vasario 3 vyrai ir 1 mergelė atėjo į Zardelių kaimą, Griskabudžio valstiją, ir nušovė šnipą Urbanavičių — prieš tai naktį buvo sudėgusi jo grincia, bet tai ne revoliucijonierių buvo darbas. Iš ten tie patys revoliucijonieriai nuvyko į Gražiškių kaimą ir nušovė šnipą Jurkšaitį.

Lukšiuos, Naumiesčio paviete, yra šnipai: Jeronimas Puidokas, valstieškas sekretorius ir Juozas Valavičius. Dabrovės valstijoje didžiausias šnipas judošius — tai vaitas.

Gizuos, Vilkaviškio paviete, buvo nušautas išdavikas Matulevičius. Bartininkų valstijoje yra šnipai: Gustavas Veisas, Juozas Orensbergis (ukininkas) ir aludininkas Petras Aleksandrovas; išdavikai: Dabiskių kaimo ukininkas Klimavičius ir su-

do sekretoriaus pagelbininkas Liudvinaitis — jis netel-singai apskundė sodo sekretorių Pranckevičių. Dar prieš Kalėdas buvo pašautas Moliniškių kaime senas šnipas Jonas Šukis.

Liudvinave valstijoje, Kalvarijos paviete, yra senas šnipas, buvęs vaitas, Kriščiūnas; Daukšiuos yra šnipas mokytojas — Misiurevičius; Krosnos valstijoje išdavikai: Pėdiškių Šalaševičius ir Krasnenkos Jurgis Bronckevičius, Kirsnos valstijoje — vaitas Kručkas.

Pilviškiuos, Senapilės paviete, 28 d. sausio mėn., buvo subadytas ir pašautas buvęs žem-sargis ir šnipas Naujalis; už 3 dienų jis numirė. 4 d. vasario, Vinčų karmajam buvo paleista 12 šuvių iš Browningo revolverio į pagarsėjusį Sasnavos šnipą Kubilių; jis saugojo 25 Senapilės dragunai, bet ir tai nieko negelbėjo. Gudelių valstijoje vaitu pavieto viršininkas paskyrė žinomą šnipą išdaviką Veiverį. Neseniai tapo pašautas apie Budką giliuos sargas šnipas Bieglukas, kartu su juo — sargas Šopis, bet šitas nekaltai: puolėsi suimti šovikus, tai ir gavo. Pagermonio valstijoje yra šnipai: vaitas Batutis, jo pagelbininkas Šalčiuvienė (pas Bagušį gyvena), šaltysius Kemežys ir jo žentas Simanas Kairukštis iš Rokų, Panemunės valstijoje; sykiu su jais varo darbą Panemunės vyresnysis žem-sargis Čy-zikas; šitam kraste dar yra pagarsėjęs Garliavos žem-sargis Sidorikas. Panemunės valstijoje yra budelis žem-sargis Kravčenko; jisai persirėdė moterį drabužiais ir eina šnipinėti; kas pakliuva į jo rankas, jau gerai neišeina; jisai baisiai sumušė du areštuotus Varkalos bernus: Juozą Mikulevičių ir Joną Grybauską; čia dar reikia paminėti šnipą Viršūglio kaimo, šaltysių Jokubą Šalną ir Juozą Morkevičių. Prienų šnipai išdavikai: vokietis Fricas Blokus — tarnauja Urbono viešbutyje. Šiauliškių kaimo šaltysius — Ulnaucas ir giliuos sargas — Čepanskis.

(Iš „Darbininko“).

IŠ AMERIKOS.

Užmušė nuotaką ir savę.

CAMPFORD, TEX. Prie visų užprašytų ant vestuvių svečių, jaunavedys Juozas Reinhardt prisitartino prie nuotakos, Ernestinos Kutzer ir išsitraukęs revolverį, paleido į ją tris švius ir užmušė ant vietos. Paskui du švius paleido į savę ir pavojingai susižeidė. Dėl kokių priežasčių jis tą padarė, nežinia.

Prigėrė.

WATERBURY, CON. Kerosino rezervoare prigėrė čia trys darbininkai: Englin Powley, Fred Scott ir D. Sullivan.

Apsunkinimai ateivystės.

WASHINGTON, D. C. Kongresas užgėrė naujas tiesas apsunkinančias ateivystę. Apsunkinimai remiasi beveik vien ant didesnių mokesčių, kokius ateiviai turės mokėti. Nors prezidentas ir randas geidė, kad būtų uždrausta atkakti ne mokantiems skaičiuoti ir rašyti, tą reikalavimą vienok atmetė kongresas.

Garbė nedaleidžia išduoti kalto.

NEW YORK. Ant Forsythe st. rado čia su persauta galva italijoną T. Petto. Paklaustas policijoje apie pra-

vardę užpuoliko, peršautas atsakė, jog gera garbė jam nedaleidžia išduoti vardo. Jis prašė policijos, kad ji nesirūpinų daugiau, su užpuoliku jis pats jau atsirokuos. Porą minučių vėliau jis pasimirė. Tą galima juoko vertu laikyti, bet istikro žmogaus garbė daug verta, daugelis mūsų brolių to nesupranta; peršautas italijonas, turbut, geriau už mūsų brolius, prie kiekvienos progos besiskundžiančius valdžioms, suprato; mes vien mėgstame, turėdami ir neturėdami pamatus, šmeižti ir apkaltinti viens kitą. Tas yra blogu, bet ką gi daryti, to ne supras mėgstanti šmeižimus ir besiskundimus.

Sudo klaida.

WAUKESHA, WIS. Pasimirė čia nykščiam kalėjime N. H. Berton. Mirdamas, jis prisipažino, jog porą metų atgal, mieste Black Carth, užmušė vieną porą ir jos namus išplėšė ir užmušė namus uždegė. Tuom tarpu už tą nusidėjimą koksai Fuller likosi nuspreistas ant viešo ausiaus kalėjiman. Matyt jau iš to, kad su apskūtais Amerikos sudai didelių ceremonijų ne daro, ant kartuvių, kaip ir į kalėjimą slūdžia visai ne kaltus žmonis.

Prieš salionius.

KANSAS CITY, MO. Čia gėrymų priešai užgėrė tiesas prieš salionius lochytojus. Gubernatorius Hoch apreiškė, jog jis lieps išgrauti visus namus, kurie juos samdo salionininkams. Tas gerai. Bet kad salionininkai galėtų salioną laikyti, valdžios turi jiems duoti daleidimą. Tai gi čia kaltesni tie, kurie salionininkams laisvius duoda, negu parsamdanti savo namus salionams. Ant 100 salionų mieste Kansas City, uždars 50, o dar rengiasi salionų daleidimą. Geriau būtų, jeigu valdžios tarp savęs susiprastų. Salionai, teisybė, žmonijai naudos neatgabena, bet čia kaltesni tie, kurie salionininkams laisvius duoda ir už juos pinigų ima.

Karščio aukos.

MILWAUKEE, WIS. 29 d. berzelio čia buvo dideli karščiai, termometras rodė 93° šilumos. 3 ypatos likosi karščio užgautos, reikėjo jas tuojaus gabenti į ligonbūčius.

Garliavių lenktynės.

NEW YORK. Kadangi prancūziškas pasatierinis garliavys „La Provence“ perplaukė jures, nuo Havro (Prancūzijoje) į New Yorką į trumpesnę laiką negu koks nors kiltas, taigi pasirodė greičiau laivą ant svioto, tai laikomas už greičiausią vokikškas garliavys „Deutschland“, nenorėdamas apsiliekti, užmanė prancūziškojo laivo kapitoniui atlikti lenktynes, plaukti lenktyni nuo New Yorko į Europą. Prancūziškas kapitonas užmanymą priėmė. Pamatysime, katrais greičiau atliks savo kelionę.

Roosevelt nenori būti Ilgiau prezidentu.

COLORADO SPRINGS, COL. Gyvenantis čia politikierius Conant parash prezidentui Rooseveltui laisšką, pranešdamas, jog pasibaigus dabartiniam laikui, jis mislija vėl Rooseveltą pastatyti kandidatui ant prezidento. Ant laiško gavo nuo prezidento sekretoriaus atsakymą, jog pasibaigus dabartiniam terminui, Roosevelt ne nori daugiau būti kandidatu.

Tirinėja policijantų ukėsystę popieras.

NEW YORK. Valdžios tirinėja ukėsystę popierės čia nykščių svetūr gimusių policistų, kadangi mat žiniuri, kad daugumas policistų turi netikras ukėsystes popieras, svetimų gi kraštų ukėmsi negali Amerikoje ne jokiu urėdų pildyti. Daugumas policistų Amerikos didesniuose miestuose yra airiai.

Paskendo laivai.

RED BANKS, N. J. Netoli nuo čia paskendo anglių prikrautas laivas „Emma Hendrix“. Kapitonas Brown, jo pagelbininkas ir 12 metų sunus prigėrė. Paskendo teipgi laivas „Buena Vista“. Kapitonas ir jo pagelbininkas prigėrė.

Varlinis lytus.

ALTON, ILL. Švento Jono dieną čia smarkiai palijo. Su lytumu nupulė daugybė žalių varlių. Varlių nupulė neišpasakytą daugybę. Menai, kad tas varles pagriebė iš visokių klampynių vėjas.

Vėtros.

ST. PAUL, MIN. Grand Forks, N. D. aplinkinėse, 28 d. berzelio, 7 valandą vakare, netikėtai užkilo vėtra. Kadangi vėtra nutraukė telegrafų dratus, tai visų pasekmių iškiliuos vėtros negama žinoti. Tiek vienok žinia, kad vien miestelyje Bismarke vėtra išgriovė 7 namus ir vienas vyriškis liko mirtinai sužeistas.

CALUMET, MICH. Per Kantoną perėjo baisi vėtra, kuri sugriovė įtaisą Sparrow Lumber Co. Daug medžių iš šaknų išrovė.

Tvanai.

RIVERSIDE, COL. Pylimas aplink miestus „Pulo Wode“ likosi vandens išgrautas ir išsilijęs, užliejo vanduo visas aplinkines. Gyventojai savo galvijų bandas unginė į kalnus ir namus apėjo. Colorado upė išsiliejo ant 8 mylių plačiai ir išnaikino visus paupiuose esančius laukus.

Explozijos.

EVELETH, MIN. Mohawk kastynėse explodavo parakas. Explozijos 10 darbininkų likosi užmuštų. Nuo ko užsidedę parakas, tikrai nežinia ir sunku bus tą su-sekti, kadangi visi lindininkai likosi užmušti.

Gaisrai.

PATERSON, N. J. Siautė čia didelis gaisras Hubbard Lumber Co. Sudėgė astūnų arkliai, o gesinant, du ugnagesiai liko pavojingai sužeisti.

Nelaimės ant geležinkelio.

PHILADELPHIA, PA. Netoli nuo čia, Gerynedde, geležinkelio traukis pervaziavo keturias ypatas, o tarp jų ir kiti apsidėdusį jannavedžių porą.

IŠ DARBO LAUKO.

PIQUA, OH. Čia nykščiose blėtos dirbtuvėse dirba tik vienas pečius, keturi įstovai. Negeriau eina darbai į kitose dirbtuvėse, beveik niekur ne dirba visos dalys.

COLUMBUS, OH. Standard geležies dirbtuvėse dirba visi pečiai. Prigulinti į unių darbininkai galėtų čia gauti darbą.

ASHLAND, KY. Ashland Steel Co. dirbtuvėse darbai eina gerai, bet darbininkų yra pakaktinai, todėl iš kitur pribuvę negali tikėtis gauti čia darbą.

LANCASTER, PA. Organizuoti darbininkai Amalgamated Association of Iron Steel and Tin Workers gavo nuo organizacijos viršininko prisakymą štraikuoti. Darbininkai reikalauja pakelti mo ant 50c. nuo tonos užmo-keonio pudleriams ir atsakančio pakeltimo algų finišieriams. Darbdaviai atmetė darbininkų reikalavimus, todėl tiems neliko nieko daugiau kaip štraikuoti.

EAST CHICAGO, IND. Interstate geležies dirbtuvėse darbai eina gerai, darbą trukdo vien stoka anglių. Bet prasidėjus darbams kastynėse, be abejonės, tas trukdymas išnyks. Išlavinti darbininkai ir iš kitur pribuvę, galėtų čia gauti darbą.

BARNESBORO, PA. Štraikuojama čia kalnakasiai. Posoner Glory kastynėse dirba su scabais. Pradėjo dirbti, teipgi su scabais ir Greenwich kastynėse.

MASSILON, OH. Šito diskriktio kalnakasiai, 6 d. liepos, atliko konvenciją ir užgirtus reikalavimus perdus kastynių savininkams. Gal pasiseks susitaikyti.

ASHTABULA, OH. Darbininkai varstotų Lake Shore & Michigan Southern geležinkelio štraikuojama. Darbdaviai sutiko išpildyti tulus darbininkų reikalavimus, nesutiko tik pakelti algas ant 1c. už darbo valandą. Darbininkai todėl negrįžta prie darbo.

NEW ORLEANS, LA. Darbai eina čia vidutiniškai, bet lietuvių čia, turbūt, nėra.

CHICAGO, ILL. Organizuoti geležinių budavonių darbininkai pareikalavo pašalinimo nuo darbo ne prigulinių į unių darbininkų dirbančių prie naujų viršutinių geležinkelio; kitaip jie pasirengę štraikuoti.

BAY CITY, MICH. Anglekasiai šito Michigan galutinai susitaikė su darbdaviais ir sugrįžo prie darbo.

ALLENTOWN, PA. Štraikuojama čia tarnaujanti ant gatvinių geležinkelio.

PHILADELPHIA, PA. Agsčiausias sudas nusprendė, jog tik išlavinti kalnakasiai gali gauti darbą Pėnnsylvanijos anglių kastynėse.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

Iš Tacoma, Wash.

Garbus redaktorius „Lietuvos“, prašau įdėti į skiltis „Lietuvos“ šio-kia žinutę. Gyvenant man dar Louisvillėje, Maine valst. teko perskaityti 9 numeryje „Vienybės Liet.“ straipsnėlį S. Mačeno iš Tacomos, Wash. valstijos, kuriame ragino tautiečius važiuoti be baimės į Washington valstiją. Uždeg-tas žingeidumo, leidusi į tą tolimą šalį. Pagyvenęs daugiau kaip mėnesį ir ištyręs, pranešu, kad Tacomoje yra daug visokių darbų; už darbą moka ne mažiau kaip \$2.00 už 10 val. Darbą gali gauti, kas nori ir kada nori; nėra jokios baimės, gali kiekvienas važiuoti į Tacoma. Darbai čia sveiki ir ne pavojingi. Lietuvių teipgi čia yra apsigyvenusių, tik jie nelabai kuom užsielpo ant vardo Lietuvio. Daugumas geležies dirbtuvėse dirba visi pečiai. Prigulinti į unių darbininkai galėtų čia gauti darbą.

ASHLAND, KY. Ashland Steel Co. dirbtuvėse darbai eina gerai, bet darbininkų yra pakaktinai, todėl iš kitur pribuvę negali tikėtis gauti čia darbą.

PHILADELPHIA, PA. Netoli nuo čia, Gerynedde, geležinkelio traukis pervaziavo keturias ypatas, o tarp jų ir kiti apsidėdusį jannavedžių porą.

PIQUA, OH. Čia nykščiose blėtos dirbtuvėse dirba tik vienas pečius, keturi įstovai. Negeriau eina darbai į kitose dirbtuvėse, beveik niekur ne dirba visos dalys.

COLUMBUS, OH. Standard geležies dirbtuvėse dirba visi pečiai. Prigulinti į unių darbininkai galėtų čia gauti darbą.

ASHLAND, KY. Ashland Steel Co. dirbtuvėse darbai eina gerai, bet darbininkų yra pakaktinai, todėl iš kitur pribuvę negali tikėtis gauti čia darbą.

ASHLAND, KY. Ashland Steel Co. dirbtuvėse darbai eina gerai, bet darbininkų yra pakaktinai, todėl iš kitur pribuvę negali tikėtis gauti čia darbą.

ni galėtų turėti geresnę prieigą, o gal galima būtų pradėti ką nors veikti ir tau-tas labui.

Šiuom laiku šie tautiečiai paaukavo revoliucijos nau-dai: J. Linkevičia \$1.00; P. Mačėnienė, J. Šalaševičia, G. Mačėnas po 50; B. Mačėnienė, M. Mačėnienė po 25c., vi-so labo \$3.00. Pinigus siunčiame „Lietuvos“ redakcijon su pasarga, kad perduotų L. S. D. P.

J. Linkevičia.

Iš New Britain, Con.

24 d. berzelio, susirinkę pas J. Stankelį ant krikšty-nų jo dukters Elenos, besilinksminant, K. Senkus nurodė vargus darbininkų ir revoliuciją Lietuvoj, aiškino reikalingumą ankų ir papra-še paaukaut. Aukavo šios ypatos: A. Gradeckas 50c; J. Stankelis, M. Stankelis, J. Senkus po 25c. Mažesnių ankų 75c. Iš viso 2 dol., kuriuos pasiuntė ant ran-ky kasieriaus C. K. R. Š. ir skiriam L. S. D. P. Malo-nus tautiečiai, sukrusime, visi šelpkim revoliuciją, kiek galėdami. Tegul prasmenga caras Mikė su visais pritarė-jais! Mes darbininkai žengime pirmų. Ant susirinkimų kalbinkim prie ankų.

Iš Pittsburg, Pa.

Draugystė D. L. K. Vitauto kareivių, 6 d. gegužio, lai-kė paprastą mėnesinį susirinkimą, ant kurio buvo skaityti Atsišaukimai L. S. A. Centrališko Komiteto reikaluose Prieglaudos namo su kolonija. Perskačius atsišaukimą šešių tukstančių S. L. A. sanarių, Draugystė paaukavo 100 dol. prieglaudos namui su kolonija. Nė vieno sanario ne buvo priešingo tam užmanymui, nes visi pripažino tokį namą labai reikalingu lietuviams. Jei-gu kitos tautos turi prie-glaudas namus su kolonijomis, tai kodėl mes negalime turėti, reikia tik vienybės, reikia mums suvienyti mūsų pajėgas, o daug tautos labai įstengsime nuveikti.

Dr-tė D. L. K. Vitauto kareivių ne turtinga, ji mažiau-sia Pittsburg, turi tik 24 sanarius, vienok ne tik pri-taria geriems užmanymams, bet su grašiu prisideda prie jų nuveikimo. Šimet paaukavo revoliucijai Lietuvoj 25 dol., o dabar aukauja 100 dol. parengimui Prieglaudos namo su kolonija. Butų ge-ral, jeigu visos Dr-tės prisidė-tų nors su našlės skatiku, o namą greičiau turėtume. Pittsburgo draugystės teik-sis tą klausymą apsvastyti ir prisidėti skatiku.

D. L. K. Vitauto Kareivių Dr-tės Prez.

— J. M. Mockeliunas.

In Brooklyn Lietuvius.

Guodotini draugai ir drau-gės! Visi, kurie ėmėte nuo Brooklyn Revol. Šelp. Kom. blankas rinkimui ankų šelpi-mui revoliucijonierių Lietu-voje, meldžiami iki 1 d. lie-pos šių metų blankas butinai sugražinti. Priešingame at-sitikime priversti busime vardais ir pravardėmis pami-nėti su prašymu išaiškinimo priežasties nesugražinimo. Ant susirinkimų ir per lai-skus jau seniai kviečiami blankus sugražinti, bet vis iki šiol to ne padarė. Sugra-zinti galima ir ant susirinki-mo komiteto, kuris ateisus 24 d. berzelio, 8 val. vakare, svetainėj Draugelio, 78 Grand st. Brooklyn ir per laiškus ant antrās.

Šukis,

109 Grand st.,

Brooklyn, N. Y.

Ir vėl nekaltas kraujas... Šiomis dienomis Rygoje karės teisme bus nagrinė-jama tulo Leppė's byla, kurį tas teismas nubausta, kaip ir visuomet jis daro, mirtim.

Frauenburge, netoli Ry-gos, kaip rašo p. Vladimirov „XX Viek'e“, gruodžio mėne-syje didelė žmonių minia su-laike policistą Symelį ir pa-reikalavo nuo jo kardo ir re-volverio.

Policistas atidavė ginklus ir viskas apėjo be kraujo praliejimo.

Nuvykęs į nuovadą, poli-cistas savo pranešime pūro-dė, kad, atimant iš jo gink-lus, minioje buvęs tulas Lep-pė, kurio vardo jis nežina.

Paskiaus, kuomet nubausti kaltininkus išsėstas buvo kareivių būrys — daugybė žmonių tapo suimtų ir be jo-kio teismo sušaudyti.

Terp suimtųjų buvo ir Jo-kubas Leppė.

Minėtojo Jokubo Leppė's negalėjo nubausti, kadangi policistas Symelis savo pranešime nenurodė jo vardo, o Jokubo Leppė's buvo dar an-tras brolis.

Tuomet skrajojantio kare-ivių burio vadas, pulkininkas Vizirov, labai išmintingą pa-darė nusprendimą: kad pas-kiaūs nepykty vienas brolis ant antro ir kad nepadaryti klaidos, jis liepė sušaudyti abu.

Ir vedė juos sušaudyti... Tuo tarpu senis Leppė, j-jų tėvas, sužinojęs tokį bai-barišką vado nutarimą, puo-lė jam į kojas ir pradėjo pra-šyti dovanot gyvybę jo su-nams:

„Aš senas caro ir tėvynės tarnas! — sakė jis, — aš se-nas tarnas feldfelbelis!... nustojau grąkos karėje su turkais... Aš negaliu už-sidirti duonos, mane penėjo mano du sūnū... Pasigal-lekite ju!... Pasigalėkite manęs!... Reikės badu nu-dvesti, arba eiti elgetaut.“

Šie prasti meldimo žodžiai sujudino Vizirovo širdį ir su pasigailėjimu tarė jis sene-liui:

„Gailiuos tavęs, seneli, ir išrink iš sunų vieną, kurį no-ri sau pasilikti!...“

Ir tėvas išrinko.... Ilgai jis svyravo. Abu su-nu lygiai jam buvo meilūs ir geri. Minutė buvo baisi — galutina: vienas iš jų tuo-jaus bus užmuštas, antras antrojo brolio krauju išgel-bėtas....

Širdis jo apsiopylė kranju, jis žiūrėjo tai į vieną, tai į antrą ir nežinojo, kuris iš jų atiduoti, o kuris pasilikti. Vienas iš jų, Jokubas, buvo fi-ziskai stiprus ir tankiai susi-pykdamas su tėvu, bet tėvas guodojo ir mylėjo jį už jo darbštumą. Antrasis gi su-nus daug silpnėsnis fiziškai, bet tas buvo daug geresnės širdies ir labiau mylėjo tėvą — prie darbo jis ne teip bu-vo tikęs, kaip brolis Joku-bas....

Ilgai jis svyravo, gaila jam buvo ir vieno ir antro, bet kova už gyvenimą, amžinas pilvo klausimas sumaisė se-nelio protą ir jis nurodė Jo-kubą....

Tuojaus senelio akys my-limajį jo sunų sušaudė, o Jo-kubui dovanoto gyvybę.

Praslinko kiek laiko ir darbštus Rygos veikėjai, per-žiūrėdami įvairius protoko-lus ir pranešimus, knisda-mies po kanceliarijas, užsi-durė ant policisto Symelio pranešimo apie atėmimą iš jo kardo ir revolverio ir vėl ant scenos pasirodė tulas Leppė, kurį buk matęs Symelis mi-nioje.

Policijai įsakius, liku-is gyvybėje Jokubas Leppė tuo-jaus vėl buvo suimtas; karės

teismas i policijos valdininką dabar nebeabejojo, kad nurodytasis policijos protokolė Leppe — yra tas pats Jokubas Leppe, kurs buvo minioje ir kuris laimingai gyvena Frauenburge, kadangi antrojo Leppe's nėra gyvo....

Antrašis Leppe už tą dalyką jau sušaudytas....

Dabar neužilgo Jokubo Leppe's byla bus nagrinėjama karės teisme; jis kaltinamas yra sulig 279 str., pagal kurio jis gali but nubaustas mirtin.

Teismas buvo atsiskaitęs iššaukt toje byloje liudytojus ir tik advokatui Šablovskui pinigų įnešus, teismas sutiko ant to.

Štai dar vienas biurus, nežmoniškas mūsų „teisdarbių“ biurokratų pasielgimas! Bet ką aš sakau! Tokių faktų galima privesti daugybę, bet ką jie padės? Budeliai vis tiek, kaip skerdė — teip ir tebeskerdžia, kaip liejo, teip ir vėl lieja nekaltų žmonių kraują.

Bet jau nebetoli tas laikas, kada visiems budieliams, nekaltu krauju čiulpėjams, bus užmokėta pagal jų užsitarnavimą. Nebetoli tas laikas, kada... gal juos pachiūs sutiks tas pats likimas!

Anthropologija moteris iš šisvystymo atžvilgio.

Dr. E. TEICHMANN.

Yra tai labai keblu dalyku svarstymas apie tai, ką šitose moteris rašoma. Labiausiai todėl, kad aiškinimas klausimo dažniausiai iš naujo, švėtimo mums atžvilgio paimtas. Visi žinome, kad tas yra netikslus dalyku ypač todėl, kad svarbiausi reikalai, butent visuomenės interesai, i partiskus buva paverčiami. Vienok, nieks, turbūt, neabejos, kad moksliski ištirymai ne joki būdu nesitaiko prie partijų ir ypaty reikalų. Užtaigi, kludydamos šitą keblų klausimą, remiasi ant moksliskų ištirimų, ant nesenei išėjusio veikalėlio anatomojos profesoriaus Otono Schulze, „Moteris iš anthropologisko atžvilgio“ (Das Weib in anthropologischer Betrachtung).

Kiekvienas, be abejonės, žino, kad sudėjimas vyriškio kuno daug kuom skiriasi nuo sudėjimo moteris kuno. Skeletas ir raumenys moteris kur-kas silpnesni, bet taukų karta storesnė, o plonesnė, labiau permatoma ir mažiau plaukais apžėlus, o teipgi ir nagai silpnesni negu vyrų. Kaslink augščio, tai ištyrė vidutiniską skaitlių abiejų lyčių, galime tvirtinti, kad aplamai, augtis europiečio vyro yra 1.72 metro, o moteris 1.60 metro; svarumas gi vyro 65 kilogramai, moteris 55 kilogramai. Liemuo pas moteris ilgesnis negu pas vyrus, vienok vyrų krutininis gurbas yra daug platesnis, pečiai teipgi platesni negu juosta; pas moteris gi pečiai ne daug platesni už juostą. Galva moteris mažesnė negu vyro. Bet jeigu matuosime galvą nuo smakro iki sklaustui, tai rasime, kad vyro galva aštuonis kartus mažesnė už jo ugi, moteris gi galva septyni ir pusė arba septyni ir tris bertainius kartų mažesnė negu jos ugis. Taigi, išpola, kad, sulyginant galvos didumą su kuno didumu, moteris turi galvą didesnę negu vyras.

Jeigu gi skaitlų kuno abiejų lyčių sulyginsime su kuno užgimimo kudiuko, tai pamatysime, kad moteris kunas visada kudiukui labiau panašus negu vyro, butent:

skeletu, raumenimis, oda ir taukų karta. Šitas, vienok, sutinka vien su užaugusio kuno, nes kunui beaugant, besivystant, ne visada buvta pats skirtumas. Besivystant kunui, pasirodo, kad iki dešimtam metui kunai abiejų lyčių vienodai auga. Paskui pralenkia mergaitės vaikus augime ir buva sunkesnė, o tryliktuose metuose mergaitės ypač smarkiai auga. Penkioliktuose metuose mergaitės pradeda labiau augti negu mergaitės ir net jas pralenkia, merginos auga dar palengviau ir sulaukusios dvidešimties metų, skaitlūs užaugusios, kuomet vyrų augimas tikrai dvidešimtstrečiuose metuose pasibaigia.

Sulyginę dviejų lyčių besivystymą abelau, matome, kad moteris greičiau užauga negu vyras; moteris, vienok, auga nelygiai — veik greičiau, veik palengviau, kuomet vyras palengviau ir lygiau. Ypač įdomiu yra tas, kad merginų smegenys jau septintuose metuose keturis kartus daugiau sveria negu prie užgimimo, kuomet vaikinų smegenys tikrai triliktuose metuose keturis kartus pasididina negu prie gimimo. Augimas smegenų pasibaigia pas moteris tarp šešioliktų ir aštuonioliktų metų, pas vyrus devynioliktose ir dvidešimtuose.

Kadangi smegenys svarbiausia dalis žmogaus kuno, tai apskaitymas jų, be abejonės, užims kiekvieną. Jau pima pasakėme, kad moteris turi galvą mažesnę negu vyras, bet sulyginus galvos didumą su kuno didumu — didesnę. Sunkumas galvos sutinka su sunkumu kuno; vyrų galva sveria aplamai, šešioliktą dalį viso kuno, taigi yra lengvesnė negu moterų. Teip pat yra ir su kaukole. Užtai galima pasakyti, „kad galvos matavimas, galvos ir kaukolės sunkumas parodo, kad moteris, sulyginant su visu kuno, turi didesnę galvą negu vyras.“ Ir tame mat vertoliau nužengę nuo kudiškumo negu moteris Vienok ir daugumas mažesnių kaukolės sudėjimo parodo, kad visgi moterų kaukolė panaši labiau kudiško kaukolėi negu vyro. Bet aprašymas to užimtų per daug vietos, užtai pakalbėsime da šitą apie kaukolės didumą ir sulyginame smegenų didumą.

Tirinėjamai parodė, kad rūpnas kaukolė mažesnis pas moteris negu pas vyrus. Per tai ir moterų smegenys mažesni negu vyro. Sunkumas smegenų, sulyg Schalte: moterų yra 1245 gramai, vyrų 1375 gramai. Sulyg Waldey'į: moterų 1231 gramas, vyrų 1372 gramu. Čia, kila klausimas, ar mažesnis apėmis smegenų reikšia ir mažesni protiška gabumą? Nes abelau manoma, kad didumas nuveikt darbo kokio nors organo priguli nuo didumo ir formos to paties organo. Vienok ant tokio klausymo negalima da atsakyti, kadangi iki šiol da ne tapo surasta, ar didumas smegenų pas žmogų surištas ir su proporcionališku didumu jo protiška gabumo. Suprantamas dalykas, kad juo didesnis yra kuno apėmis, juo didesnis turi buti ir smegenų apėmis; vyrų kuno organai didesni, užtai ir smegenys jų didesni negu moterų. Bet jeigu sulyginsime kuno apėmį abiejų lyčių su smegenų apėmiu, tai pamatysime, kad moteris turi didesnius, sulyg savo kuno didumo, negu vyras. Sulyg

aprokavimų Wierordt'o, išpuola ant 100 gramų kuno medegos: vyrų 2.224% smegenų, moterų 2.32%. Taigi čia pasirodo, kad moteris, turėdama daugiau smegenų sulyg savo kuno sunkumo, turėtų buti gabesnė, protingesnė, ko, vienok, negalima pasakyti. Beto, jeigu didumas smegenų reikštų gyvųjų turėtų but daug protingesniais už žmonis. Paveizdan, visi maži nugarkaukliniai gyvūnai: šermuonėlis, žiurkė ir kiti, turi, sulyg savo didumo, daug daugiau smegenų negu žmogus. Tas pats yra ir pas didesnę dalį paukščių.

Norėdami ištirti priežastį nesutikimo didumo smegenų su kuno didumu abiejų lyčių, turime griebtis besivystymo istorijos.

Ką tik gimęs kudiukas turi daug didesnę galvą, sulyg didumo savo kuno, negu suaugęs. Pas kudių išpildo smegenys kaukolę, užtai lyginasi jo smegenų svarumas kuno svarumui kaip 1 prie 6; taigi, kudiuko kunas yra vos 6 kartus mažesnis už jo smegenis. Besivystant, vienok, greitai persikeičia skaitlinės: antruose metuose smegenų didumas prie kuno didumo bus kaip 1:14, trečiuose 1:18, o penkioliktuose iki aštuonioliktų 1:24. Iš šito sulyginimo teipgi išpola, kad ir suaugusi moteris vis labiau kudiukui panaši negu vyras. Panašumas moteris kudiukui charakterizuoja moteris visame jos besivystyme, tas apsiereiskia beveik visuose jos organuose. Paveikslau: koserė, kepenys, skilvys ir kiti organai moteris labiau panaši kudiukui negu vyro. Tas pats yra ir su krauju, pulsu ir kuno temperatūra. Sulyginę užaugusios moteris organų didumą, pamatysime, kad moteris organai niekada ant tiek nepasididina kiek vyro, je neauga teip sparčiai, išėmus vien blūžius.

Sulyginę viską, pamatysime, kad moteris kunas panašes labiau kudiuko kunui negu vyro. Kudiškumas, mat, yra moteris tipu. Čia ne vienas iš skaitytojų gali klausiti, kokios priežastys gimdo tuos apsiereiskimus. Autorius paminėtos knygelės priežastis da aiškina šiteip: nuo veisimosi ir palaikymo giminės moteris organai daug daugiau nukentė negu vyro, je atlieka svarbiausią darbą; beto lošia nemažą rolę ir mėnesiavimas, nes per tai mažinasi perijodiskai moteris pajiegos. Perijodiskas besimažinimas pajiegu gimdo psichiskus ir fiziskus išpužius.

Žinoma, nereikia imti šituos išvedžiojimus tokioj prasmėj, buk tas reikšia, kad moteris silpnaprotė ir todėl ją reikia atstumti nuo protiškų darbų. Tas butų visai neteisingu ir vienpusiškum, nes juk tuomi da netapo daroditya, kad moteris turi mažiau sumanymo negu vyras. Kiekvienas žmogus, kurios lyties jis nebutų, turi turėti pilną tiesą veikti liuosai pagal savo gabumą ir palinkimą, kurio jo jėga apdovanojo, nes vien tas šieina ant gero visai žmonijai. Autorius paminėtos knygelės prieda išsiterimą Havelock Ellis'o, kuris gerai tinka prie šito klausymo, tas skambina šiteip:

„Kokiam darbi vienai ar kita lytis labiau tinka ir kokis lytis turi turėti pirmutinytę, tą gali nuspręsti vien, ant neapribotų tirinėjimų paremti patyrimai, o kad

prie kiekvieno tirinėjimo buva sanyktos kitokios, tai negalima išduoti nusprendimo pasiremiant ant vieno patyrimo. Žinoma, jeigu tirinėjimai butų pilni ir visuotiniški, tas išėitų ant didelės naujos visapaimios, bet jeigu ne, tai pertal nukes didelė žmonių dalis.“

Vertė J. Ilgaudas.

NAUJI RAŠTAL.

Susitelkimas Lietuvių Amerikoje. Oficialiskasis organas „Zinyčios“.

Yra tai organas susitvėrusios Chicagoj organizacijos „Zinyčia“, turinčios už mierį užduoti Amerikoje lietuvišką koloniją, pakėlimui lietuviško mokslo, dailės ir visko, kas civilizotai tautai yra reikalingu. „Susitelkimas Lietuvių Amerikoje“ aiškina priežastis, kurių dėl užsidėjo, butent: kad iš dviejų Chicagoj išėinančių lietuviškų laikraščių, „vienas grįstaj atsisaki priemima kokio nors raštu nuo „Zinyčios“, o antas padavi išligas talpinima jos raštu apgarsinimu skyriuje už užmokėti nuo 25 iki 40 centu nuo colo.“

Tuom tarpu pasielgimas tų laikraščių lengvai duodasi išaiškinti. Argi jų „Zinyčios“ vedėjai ne nori suprasti? Tegul nors su atida perskaito visus savo su nesidudandais prie šūdieninių sanyktų išpildyti pažadėjimus, o pats supras priežastis nenorėjimo imti atsakymą už „Zinyčios“ raštus. Kas žada daugiau negu galima išpildyti, tas turi žėdyti užsitikėjimą. Išgyrimams dar ne pagauto žvėrblio vieta tik apgarsinimų skyriuje. Už apgarsinimus laikraščiai ne ima atsakymo.

No. 1. „Susitelkimo Lietuvių Amerikoje“, išėmus „Zinyčios“ reikalų ir jos išgyrimų, beveik nieko nėra. Lietuviška kalba netikusi, teip baurioj kalboj išleidiama laikraščio, turbūt, kito nėra bent dabar. Gal redakcijai rodosi, kad rupintiesi apie grynumą lietuviškos kalbos, apie kokią nors ortografiją nėra reikalo. Bet jeigu mes tokia kalba užsimanytume kelti mokslo, dailę, lietuvių gerovę, tautystę; jeigu tokią sudarkytą kalbą mokyty „Zinyčios“ parengtose mokyklose — ne toli nužengtume. Ne vienam, perskačius Nr. 1 naujo laikraščio, gali užėiti ant mislies, kad redakcijai ne tiek rupi tautiškas lietuvių pasikėlimas, kiek užgimimo spragos likusios po nelaimingos atminties „Griau smul.“

Socijalistiskos propagandos prakalbos!

Chicagoj socialistai t. y. susipratusieji darbininkai 4 kuopos L. S. P. A. pastatė sau už tikslą, kartą mėnesy, laikyti visose dalyse miesto propagandos susirinkimus, nežinurint visokių kliūčių daromų priešų. Mes matome, kad kiekvienas gyventis, trokšta žmoniškai gyventi, bet šis netikęs kapitalistiskasis surėdymas riša žmogų. Kodėl, teip yra? Tas tai yra svarbiausiu klausimu. Todėl, jeigu norite išgirsti apie geriausią būdą išrisimo šio svarbiausio klausimo, atsilankykite subatos vakare, 7 d. liepos, 1906 m. 7 val. vakare Raskinsko salėje, pn. 683 S. Canal st., kampas 15 gatvės, ten bus plačiai apie tai kalbėta, nes specialiskai yra pasirengę kalbėtojai. Dar tarlame į jus, vargo peles, nepasigailėkite valandėlės liuso laiko, ateikite ant šio žingeidus susirinkimo. Kviečia visus nuosirdžiai atsilankyti Komitetas.

Apsireiškimai atmosferoj arba Meteorologija.

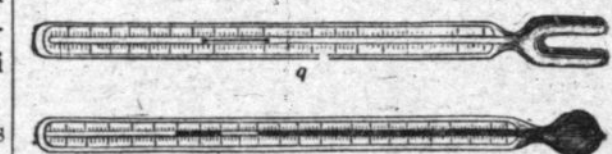
Pagal Prof. Wojeikov'a.

Amerikoje vartoja kitokį termometrą. Čia vartojamas yra Fahrenheito termometras, bet ji vartoja vien Amerikoje ir Anglijoje, daugiau niekur, kadangi jis ištikro nepatiks, laikosi jis Amerikoje ir Anglijoje tik todėl, kad žmonės iš patriotizmo nenori jo išsivadėti ir priimti geresnius Europoje vartojamus.

Matavimui temperatūros, paprastai vienuose rėmuose stato du termometrą, iš kurių vienas matuoja oro temperatūrą, kitas gi teip vadinamas drėgnas termometras; jo rezervuarą apvynioja plonu audimu ir įdeda į stiklą su distiliuotu vandeniū. Tokiu būdu termometro rezervuaras visada buva drėgnas. Nuo garavimo vandens temperatūra drėgnuo termometro bus žemesnė negu sausojo ir skirtumas bus juo didesnis, juo oro šiluma didesnė ir juo jis drėgnesnis. Su šita prietaisa matuoja oro drėgnumą.

Kartais reikia žinoti didžiausią ir mažiausią šilumą, kokia buvo kokiame laike, taigi reikia žinoti kraštinės temperatūros. Tam tikslui vartoja maksimaliskius termometrus, turinčius parodyti didžiausią šilumą ir minimaliskius, rodančius žemiausias temperatūras.

Maksimaliskasis termometras skiriasi nuo paprasto tuom, kad jame vieta susijungimo didelės su rezervuaru susiaurinta. Ky-

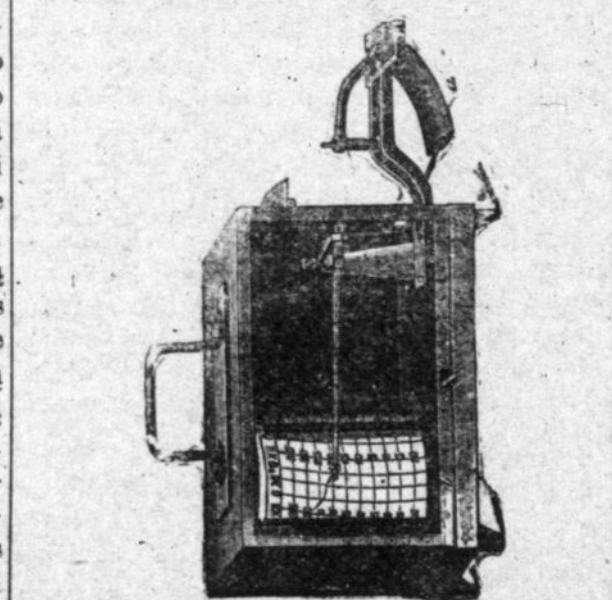

Maksimaliskasis ir minimaliskasis termometrai.

lant temperatūrai, gyvojo sidabro stulpelis gali liuosai kilti augstin, bet puolant temperatūrai, stulpelis trūksta ir viršutinis jo galas visada parodo vietą, iki kol, prie didžiausios šilumos, pasikėlė gyvojo sidabro stulpelis.

Minimaliską termometrą, taigi rodantį kokio nors laiko žemiausias temperatūras rengia teip kaip ir paprastą termometrą, bet vietoj gyvojo sidabro, pripildo jį amiliniu spirytu, kuriame yra vašelis įdėtas; puolant spirito stulpeliui, jis pagriebia ir vašelį, bet kylanč spiritui, vašelis pasilieka toj vietoj, kur pima buvo, taigi viršutinis jo galas parodys žemiausią temperatūrą, taigi didžiausią buvusį per tėjimą laiką šaltį.

Matavimui eilių besimažinančių temperatūrų vartoja prietaisą vadinamą termografu. Šita prietaisa pati užrašo temperatūros permainas jeigu ir ne paprastu raštu, tai

Termografas Richardo.

pripratusiems suprantamais ženklais. Paziūrėkime, kaip skirstosi saulės šiluma ant žemės paviršiaus.

Ant paskirstymo saulės šilumos ant žemės atsiliepa visokios aplinkybės. Svarbiausia priežastis yra palinkimas žemės ašies, kuri nukreipta į šiaurės žvaigždę. Nuo to paelina metų daly ant žemės ir nevienodo ilgumo dienos visokiuose žemės kraštuose.

Ilgiausia ir trumpiausia diena visokiuose mūsų žemės kraštuose bus: terp tropikų ilgiausia — 12 val., trumpiausia — 12 val. Taigi tuose kraštuose diena tokio jau ilgio kaip ir naktis ir tai per ištisus metus. Po 40° — ilgiausia diena 14 val. 51 min., trumpiausia — 9 val. 9 min. Po 60°, ilgiausia — 18 val. 30 min., trumpiausia — 5 val. 30 min. Po 70°, ilgiausia diena — 65 dienos, trumpiausia — 60 dienu. Po 90° arba prie žemgalių, ilgiausia — 186 dienos, trumpiausia — 179 dienos.

(Toliaus bus).

Kokiū būdu gali svietas kada-nors pasibaigti?

Parašė Prof. Dr. M. Wih. Meyer.

Vertė J. ILGAUDAS.

Vienok — joks tvarinys nepatenka amžinai. Nors mes mūsų saulės sistemai da ne skaitytus milijonus metų išsivystymo ir gyvavimo užtikinsime, jei visgi turi kada-nors nukarsti ir mirti, ir po to vėl iš naujo užgimti, nes gamta nepažysta absolūtiskos besilėjimo. Kokis bus mūsų žemės ir visos siste-

mos normaliskasis gyvavimo galas, kokia bus mirtis?

Žinome, kad žemės paviršius pima daug karštesnis buvo negu dabar. Jos atšėvimo procesas yra normaliskasis apsiereiskimas, kurį ant visų karštų kosmiškų kunų atitinkame, kadangi jie labai šaltame ruime yra, kurio temperatūra nemažiau kaip 200° Cel. žemiau zero išėša. Tirinėdami patėmijome, kad kosmiški kunai, turinti ploną lukštą arba neesą da teip kieti, turi ypatybę susitraukti ir tokiu būdu savo sunkumu koki laiką daugiau šilumos pagaminti, negu pats kunas erdmei atiduoda; tokiam išsivystymo laipsnyje gali dabar mūsų saulė buti ir ji, nuo mūsų besipaudimo, gal da koki laiką vis karštyti eiti. Vienok neligai teip gali eiti.

Juo tvirtyn kunas nuo vidurinio gravitacijos darbo eina, juo mažiau jis galės susitraukti, ir tokiu būdu šilumos atidavimas kas-kart už jėmimą didinsis, iki kol kunas, pasiekęs maksimaliską tirstumą, kietumą, vien šilumą bešėduos. Jeigu gi neįvyksta koki ypatingi išpužniai, apsiereiskimai, tai laikui bėgant kiekvienas kosmiškasis kunas turi ant tiek atsalti, kad jo temperatūra bus lygi erdmei, kurioje jis lėkia; kad atšalimas pirmiausiai ant kuno paviršiaus įvyksta, kur visa gyvybė vytesi, t. p. rodosi, jau nereikalinga beaiškinti. Kaip rodosi, yra jau beveik šitokios apystovos ant mėnulio paviršiaus įvykusios. Ypatingai daryti tirinėjimai parodė, kad aplama mėnulio paviršiaus temperatūra 85° C. žemiau zero išėša, tam prieš žemės temperatūra siekia — 15°. Išto matome, kad mėnulis abelau atšalęs daugiau už mūsų žemę ant 100° C. Teisybė, mėnuliui stoksta erdmės šaltį sulaikančio oro sluogsnio, be kurio ir ant žemės kur-kas šalčiau butų. Bet užtai puola saulės spinduliai tiesiog ant mėnulio uolų ir kadangi tas išlydo per keturioliką dienų atsitinka, tai gal-but kad mėnulio pietų laiko temperatūra pasiekia šiek-tiek augščiau zero ir kad tada žemiau gulinciose vietose, kur da kiek oro užsilikę, šiočia-tokia gyvybė vystytiesi pradeda. Paskutiniame laike pradėta ištikti, kad jau pėdaskiai tokios gyvybės likosi surasti. Vienok, mes matome mėnulyje pavėisklą per įveikimą erdmės šalčio baigiančio mirti ar jau mirusio kosmiško kuno. Kaip žinome, mėnulis yra daug mažesnis už žemę, per tai ir jo paties atšalimas įvyko daug greičiau, negu žemės; jam, kaip mažesniau gyvūnui ir trumpesnis amžius paskirtas. Nėra abejonės, kad ir mūsų žemei, normaliskame dalykų bėgyje, tokis likimas paskirtas. Ir mes su nusistebėjimu patėmijame, kaip pati gamta gyvybę prie kosmiško šalčio pripratina, beįskverbdama išsivystymo perijode kelias ledų gadynes. Naujesniame laike, padarius mokslišką būdą šaltį, siekiant — 250°, tapo daroditya, kad galimumas gyventi diegu kaip-kurių mikroorganizmų tokiame šaltyje da nepasibaigia, je nesunaikinami. Nors gyvybės apsiereiskimas su besididinančiu šalčiu susimažina, vienok galimumas gyventi jame da nepasibaigia.

Saltis niekada negali ant kosmiškų kunų beeančią gyvybę suvisu numarinti, jis gali tik tai tos gyvybės apsiereiskimus sumažinti ir gal-gale latentiskais (besilinsinčiais) padaryti. Nors yra neabejotina, kad labai didelis šaltis kada-nors mūsų žemę ir kitus kosmiškus kunus įslėgs, kuriems katastrofos keili nebus nenaturaliskasis myris suteikiamas, ir kad labai didelis šaltis laiks po laikų išnykimą visų svietų generacijų įvykins, žmonių veislę ir da augščiau už šituos išsivystčius gyvūnus ant visada šalčiu nuo paviršiaus prašalins, bet visuotinę svieto pabaigą, kurios visi organizmai išaikinami, kaip matėme atsitikimą su naujają žvaigždę žvaigždyne Perseus, šaltis joki būdu neįvykins. Priesingai, šaltis geriausiu būdu konservuoja (apsaugoja nuo pagedimo) visuomažiausias organizmus, visas stebėtiniausias fiziologiskasis mašinas. Gal-gale pavirs žemė arba ir kitas kosmiškasis kunas į vieną, viską apimančią, didelį diegu kuokstėlį (sėklos grūdėlį), kuris išsaulusią žemę išodintus savo prisikėlimo, išdygimo laiko laukia, kuris naujam pavasariui užėjus, pasirodžius iš miego kelsis, vystysis ir gyvens.

Bet, pakol šitas įvyks, rasminga gyvybė atras da gana daug išėginių kelių, ir išsėvėskupiai gamtai daug naujų apgyventinų žemės plotų. Vien tik tai gamtos nevienumas išauklėjo inteligentiją, protą, kuris vis ir vis nesibaigiančias gamtos pajiegas gyvenimo tarnystai pajungia. Žmonių veislę jau senai išmoko, priprato tuose kraštuose gyventi jaisitaisyti, kur žiemos temperatūra ne kiek didesnė už abelau mirusio mėnulio temperatūrą yra. Nereikia manyti, kad gyvybės apsiereiskimas visada nuo buvimo vandens trijuose agregatiskuose (sudėtinuose) stoviuose ir nuo oro sukrautumo mūsų atmosferos priguli, kas dabar ant žemės yra. Viešpataujant augštesniam ar žemesniam laipsniui abelos temperatūros gali visai kitoki chemiški elementai susivienyti ir gyvybę palaikyti. Išėga šito bntų — išsivystymas visai kitokios gyvybės formos. Nereikalaujame toliau šitą nuomonę sekti, nes užtenka dažinofus, kad gyvybės diegai joki būdu prie laipsniško temperatūros besimažinimo ne mažiausios temperatūros, kuri, kaip žinome, 273° siekia, neišaikinami visiškai. Galime tvirtai tikrinti: kad prie normaliskos besivystymo, absolūtiskos svieto pabaigos nėra bent linkmė, paliečiančioje vien kosmiškų kunų atšalimą.

Bet kas įvyks dabar? Kas atsiųs pavasari, esant aplinkiniams kosmiškiems kunams labai didelio šalčio ir amžinai betveriančią begyvybę paverstale? Ar nereikia tas stovis tą patį, kaip kad jie amžinai myriu apvaldyti butų? Ir saulė, visos gyvybės motina, turės, laikui bėgant, atsalti. Iš kur imšime

tada neatbutinus gyvybės išsivystymui reikalingumas — šviesa ir šiluma!

Gamtos niekada nepasibaigia visi pagelbiniai vaistai. Kaip rodosi, prie pagimdyto naujos šilumos ant mažesnių kosmiškų kūnų paviršiaus, ant tokių, kurie aplink didžiulius skrieja — mėnulių, lošia nemažą rolę meteorai, ką ir ant mėnulio matome. Juo senyn kosmiški kūnai eina, taigi juo jie labiau atšala, juo daugiau jie chemiškai ir gyvybės apsišaukimais oro sluogsnį suvartoja, jį sumažina, užtai juo lengviau gali kuno paviršių visoki meteorai pasiekti. Duokime sau, jeigu ant mirusio, bet, matomai, da pilno gyvybės diegu esančio, mėnulio paviršiaus koks didis meteoras užkristų, tai jis gana didelį plotą mėnulio lukšto sutrupintų ir jį, lygiai kaip ir save, į skystą, žerintį skystimą paverttų. Teisybė, arčiausioj susimūšimo aplinkę liktų visi gyvybės diegai sunaikinti, kadangi karštis (visai atbulai kaip šaltis) viską, net atomus sunaikina. Pasidariusioji magma užtvėntų paviršių, ledas sutrupintų ir iš žemės išsiverztų nauji gazi, gimdant naują atmosferą, vietoj sunaudotos, žodžiu sakant, visos gyvybės išsivystymui tinkamos apyvotos liktų iš naujo suvertos ir visų gyvybės diegai pradėtų iš naujo vystytis. Šitokių nuomoniavimų gal išaiškinami mėnulio paviršiaus daug yvairumai (atmainos), kurie už, užaugančius pietų laike augmenis laikomi ir kurie tikrai kraterių atvrose teapsireiškia, taigi centre pirmuvisio susimūšimo, ten, kur gal da begalinis tuometinis karštis iki šiai dienai užsiliko. Apart to, tose kraterių atvrose gali ir vanduo geriausiai susirinkti ir užsilaikyti. Išpažystame dabar aiškiai, kad ta pati priežastis (musų labai bijoma) svieto pabaigos — užkritis mažesnio kosmiško kūno — yra mirstančiam svietui vaistu įgyjimui naujos gyvybės. Išlikusių, yra labai idomu patęmyti kaip gamta gerai sutaisiusi, kad tokis užkritis vieno kūno ant kito mirstančiams kūnams visame apėmyje ant gero išėjo. Vienok, gyvybės žydėjime esančius svietus, kur tokiu susimūšimu didelė dalis gyvybės išnaikinta liktų, kiek galint, pati gamta nuo tokių kosmiškų sviedulių saugoją.

Kitas gamtos pagelbinis vaistas, idant kaip galint gerai šilumą išnaudoti, yra tame, kad planetos pavaliai prisitina prie saulės, o mėnuliai prie planetų. Teisybė, įstatymai abiejų medegų pritraukimo, kurie visų kosmiškų kūnų pasikrutinimus valdo, ant tukstančių milijonų metų ir musų saulės sistemos toje-pat tvarkoje pasiliks, užsilaikis, o ypatingai abelni planetų tolumai nuo saulės negali persimainyti, bent taip ilgai, kol tie abelni įstatymai viešpatauja ir kol joks didesnis kosmiškas kūnas į musų sistemą neįsiskverbia.

Vienok, erdmė nėra tuštuma. Meteorai, debesiai žvaigždžių dulkių, miglos masų skraido erdmėje, kuri net turi neatbutinai kosmiškų kūnų besikrutinimų šokiastokias kiliutis statyti. Mat ant amžių dirbtą dangišką masiniją pridulka su laiku ir neatbutina pasekmė to viso yra: abelinas, labai pavals, kosmiškų kūnų susiartinimas, susigrudinimas. Mėnuliai prisitartina prie planetų, planetos — prie saulės, o galų-gale, pačios saulės su viena-kita susitartina. Kompleksai svietų ir didžiulios žvaigždžių sistemos, yra taip jau subudavoti kaip ir vienas kūnas, kuris savo molekulas ir atomais (kurie taip jau vieno nuo kito atsiskyrę, įstatymškai sukasi), tokia-jau, idomiaj surėdyta, sistema yra, ką ir paukščių kelio sistema. Viskas mat pavaliai sutirštėja, susitraukia.

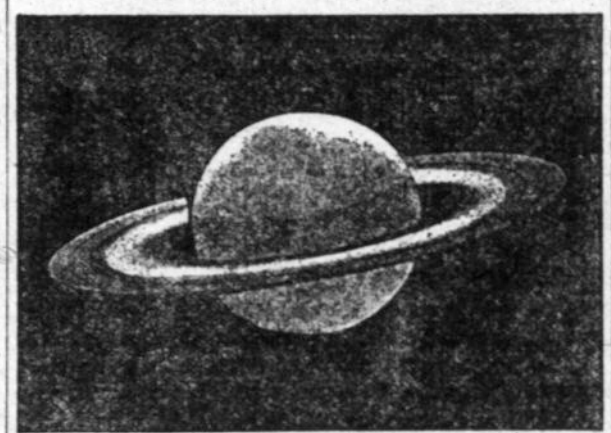
Kosmiškų kūnų susiartinimas yra išsilyginimų besimazinančios saulės spindulių pajėgos ant planetų. Visai toks-jau bendrasis yra tarpe planetų ir jų mėnulių. Atšalus mažesnioms kosmiškoms kūnams ant tiek, kad ant jų paviršiaus gali šokia-tokia gyvybė vystytis, yra da planetų paviršiai žerintai skystais, taigi, šitie yra saulėmis sekundariškose (antrinėse) sistemose. Tas pats apsišaukimas da šiandien, nors mažame pavale, Jupiterio sistemoje.

Apart šitų, yra gamta da kitą idomią prietaisą išradusi, pagimdžiusi, idant, kiek galint ilgai tamsų kūnai didesnių būtų apšviečiami. Kada mėnuliai prie planetų, arba šitos prie saulės gana arti prieina, pradedą didesnieji kūnai ant mažesnių tokią į tekme gimdyti, kad šitie savo apsisukimo laiką aplink ašį pavaliai sumažina ant tiek, kad jis yra lygus kūno aplinkbėgiui; tame stovyje atkreipia antras kūnas vis tą pačią pusę centrališkam kūnui, kaip šiandien mėnulis žemei ir, kaip rodosi, su visais kitais mėnuliais tas pats yra. Kol centrališko kūno šildymas labai didelis yra, sukasi ir savarankiškas kūnas juo greičiau aplink savo ašį, tokiu būdu spindulių įveikimo vietą pamainydamas, idant gyvybė ant jo nuo perdidžio spindulių įveikimo suvisu nesunaikinta liktų. Bet, juo centrališko kūno spinduliai mažinasi, juo ir antrasis kūnas ilgiau kaitinasi, jo dienos darosi kas-kartas ilgesnėmis ir, galų gale, prisuka jis centrališkam, jį šildančiam kūnui tiktai vieną, tą pačią, pusę, turbūt todėl, kad bent vieną jo pusę pakaktinai šilumos gautų ir šep-teip gyvybė juo ilgiau galėtų palaikyti. Kaip rodosi, šitos apyvotos yra jau ant arčiausiai prie saulės esančių planetų įvykusios, ant Merkuro ir Veneros, vienok, reikia pridurti, kad realiskumas tų patėmijimų, paskutiniame laike, labai abejotinas.

Šitas besitęsęs nuolatinis prisitartinimas turi pagalias pagimdyti mėnulių užkritis ant planetų, o planetų ant saulės. Pirmiausiai turi mėnuliai su planetomis susivienyti, kadangi jų kelias prie vieno kito arčiausias. Visos planetos, išėmus žemę ir labiausiai atstu esantį Neptuną, turi po kelis mėnulių.

Marsas turi du, Jupiteris — penkis, Saturnas — aštuonis, Uranus — keturis mėnulių. Nėra teipgi abejonės, kad ir Neptunas turi kelis mėnulių, bet jų, dėl didelio planetos atstumo, negalime matyti. Jeigu gi arčiausias planetos mėnulis ant jos užkris, tai tas užkritis bus planetai tikra „svieto pabaiga“, žinoma, jeigu užkrintantis mėnulis ne per daug mažas bus. Šitokių „svieto pabaigų“ užels ant planetos tiek, kiek ji iš viso mėnulių turi; musų žemę tik viena tokia ištiktų.

Bet šitas mėnulių užpuolimas ant planetų neįvyks teip, kaip mes sau persitatomė. Ir čionai gamta jį reguliuoja, pritaiko ir išranda visokias apsaugas prietaisais, idant katastrofą ant kiek galint, sumažinti. Juo labiau koks kūnas prie savo pritraukimo centro artinasi, juo greičiau pradeda jis kas-kart mažyn einančių aplinkbėgių centrą apskirti. Dabar turi įvykti tas, kas su kiekviena, prie saulės perarti prisitartinusia, kometa atsitinka (žinoma, jeigu kosmiškas kūnas ne per daug mažą diametrą turės), butent: kūnas liksis iš priežasties skirtų kūnų pritraukimų sudraskytų, suskaldytų. Nors kūnas ir kasžin kaip kietas būtų, visgi liksis jis pavaliai sutrupintu, trupiniai gi, taip jau kaip žvaigždžių dulkių, ant jo viso aplinkbėgio kelio pasiskirstys. Ištyrę ir apmąstę viską gerai, pamatysime, kad planetos Saturno lankai iš tokių, nuo skirtų pritrunkimo veikmų beįsidedančių mėnulių susideda. Jau senel tapo darodytą, kad to lankai iš mažų pavienių, savarankiškai bekrutantių skeveldrų susideda. Viduryj šviečiančių lankų sistemos matome da kitą lanką, kuris, kaip rodosi, iš skeveldrų, paeinančių nuo pirmųjų, susideda, su viena-kita susimūšdamas, dalį savo pasikrutinimų nužudo ir dabar spirališkai kelias ant Saturno krinta pavale ypatingos rūšies meteorų. Tie meteorai, kaip rodosi, jau jokios blėdies negali padaryti, kadangi planetą perdaug tirstas oro sluogsnis apsupa. Akyvaizdoje šito galime

Planeta Saturnas su savo lankais.

manyti, kad visi, planetų apsupanti, lankai su laiku, be jokių katastrofų įvykimo, su pačia planeta susivienis.

Jeigu gi, apkalbamas, mėnulis mažas bus, tai ant jo išdėsanti pritraukimo veikmė (kuri, principe, tam pritraukimui lygi, kuriu tai mėnulis ant musų žemės jurių užtvėnimus ir nusilgumus gimdo) nepadarys jokio įspūdžio, arba tiktai labai mažame laipsnyje. Mažesnio apėmio mėnuliai gali ir tokiame pat (nesumaziname) apėmyje ant planetų užkristi. Bet, vis tiek, nupūlas mėnulis gali da tokio didelio apėmio būti, kad nevien visą, ant kūno esančią, gyvybę išnaikinti įstengtų, bet teipgi ir kūną taip aiškiai užiebtų, kad šitas net toliausiose atstumuose kaipda naujai užėmusi žvaigždė pasirodytų, kuri tiktai už mėnesių, ar metų, tik užgestų. Bet, su žvaigždės žibėjimu nepasibaigia kartų jos šiluma, einanti kitiems sistemoms mėnuliams ant naudos. Mat užkrintas mėnulis savo myriu palaiko gyvybę kitų mėnulių, esančių jo giminėmis. Ne veltui tapo vienas svietas aukautas. Šitokių pat būdų turi ir saulė savo kudičius, t. y. planetas, praryti, su joms susivienyti, idant tokiu būdu kitus savo kudičius kaip galint ilgiau gyvais užlaikyti.

Visa eilė apyvotų aiškiai parodo, kad ir musų žemę žiloj genovėj da kitą mėnuli turėjo, kuris ant jos užkrito. Šitas, ant žemės užkrites, mėnulis yra trečiaeilinėj arba tercijinėj gadynėj įvykusias permainas pagimdes, paveizdant: atplyšimą Andų kalnų retėžio, nusilgimą didžiojo oceano, pakreipimą žemės ašies, kurio drebančias pasekmes da ir šiandien atjauciname ir, ant galo, paskutinio apsišaukimo pasekmes, butent: paskutines ledų gadynes, kuriose ledų sluogsniai daugiau kaip 1000 metrų išėnė ir ant labai didžių plotų išsiplestė, visą gyvybę apmardami. Planeta Jupiteris, rodosi, turi da toki mažą mėnuli, kuris jau gana arti yra prie jos priėjęs ir kuris, be abejonės, kada-nors ant planetos nukris, nors iki tokiame laikui gal da milijonai metų praeis. Astronomai busiančių žmonių genčių galės tą įvykįma jau iš-laiko pranešti ir musų žemė bus tada ludininke jau iš-laiko aprokuotos katastrofos, kuri ant giminingo jai svieto įvyko ir kuri nemažos geologiškas permainas ant kosmiško kūno pagimdyd. Bet ir šitas mėnulis neįstengs visos gyvybės ant tokios didelės planetos, kaip Jupiteris, išnaikinti, taip jau kaip ir ant žemės nupūlęs mėnulis neįstengs ant jos, kaip rodosi, visą gyvybę išnaikinti. Jisai pagimdė tiktai ypatingai didelį randą, didelę pakraipą į abelna svietų besivystymo vilniavimą. Kaip rodosi, neįvykian mėnulių su planetų vėl susivienijimai jo kių perdaug radikališkų katastrofų, arba jeigu tokios ateitinka, tai tiktai labai ypatinguose išėmimuose, kadangi jau paskirtame mėnuli didume jo sutrupėjimas ir persikeltimas į planetos lankus prasideda. Užlyg musų protavimo, neįvyks nė mėnulio užpuolimas ant žemės tame jo stovyje, pavida-

le, kokiame jisai dabar yra, nes jeigu tame įvyktų, tai pasidarytų ant žemės labai didelis karštis, kuris visą gyvybę išnaikintų; be to, jau vienas sudrebinimas, įvyktas nuo tokio užpuolimo, išerigtų visą viešpataujančią tvarką sunaikinti. Mėnulis turi pirmą į žemę apsupantį lanką išsidėstyti ir per tai žemės dangui ypatingą išveidį suteikti: tokios idomios permainos atsitinka geologiškuose laiktarpiuose ir su visu daugumu, kuris mums, galima sakyti, viendieniai musai svietų besivystyme, nėsmainančių išsirodo.

Pradžią tokio mėnulio išsidėstymo galima jau ir dabar ant jo patęmyti, nes jo pavidas yra žemės pusei linkui pailgas, tartum klaušinio formos. Už šito išsitymo patėvėrė jį musų žemė, kaip už kokios uodegos ir jis tiktai mažais pasisukimais mums linkui tesvyruoja. Besitartinant mėnuliui da labiau prie musų žemės, pradės nuo to išsitymo dalys medegų pavaliai atlužinėti: smiltys, dulksės, nolų skeveldros išsipleis laiku jo aplinkbėgio kelyje. Taigi ir šitame laipsnyje svietų gyvenimo matome visur aiškiai, kad gamta labai rupestingai, taip ilgai kaip vien galima, išlaikymą sutvėrtų organizacijų saugoją.

Tas-pat turi atsitikti ir su saulėmis ir jų planetomis; ir šitos, laikui bėgant susivienys su viena-kita. Ar šitas susivienijimas staiga (per užpuolimą) arba pavaliai (planetos masai į lankus beįsidedant), įvyks, vis-tiek užims nuo to naują šilumą, kuri priduos mirstančiai saulei naujas gyvybės kibirkštis. Jeigu susivienijimas staiga įvyks, tai nuo to teipgi staiga ir saulė užsibėbs, itin, kokia nauja žvaigždė, bet jeigu pavaliai, tai tas priduos rakeis (laiktarpiams) saulei naujos šilumos.

Vienok, galų-gale susivienys ir paskutinė planeta su saule, ir paskutinė, tokiu būdu pagimdyta, šiluma, lėks erdmėn. Visą masą tvėrusi aną saulinę sistemą, susivienys ir pavirs į kamuolių šaltos, tamsios masos. Ir ta masą skris per erdmę be jokio uždavinio, be tikslo. Šitas yra paskutinis, visų paskutiniausias svieto galas. Kas gi galėtų išvystyti, užiebtų dabar ant jos gyvenimą, kada užak visi gamtos pajėgos šaltiniai?

Visos masos kruta be sustojimo erdmėje. Jokia saulė nestovi ant vietos. Jos visos skrieja tolyn su labai dideliu kosmišku greitumu, nors ir kasžin kaip baisus likimas jų bile-kur lauktų. Teipgi ir mirusios saulės nestovi ant vietos, bet lekia tolyn. Mat pas jas užsiliko da jas varanti pajėga, nors jos ir labai daug „svietų pabaigų“ pergyveno. Bet mirusi saulė negali apversti šitų pajėgų ant savo naudos, nes tiktai dvi priešingos viena-kita veikmės gali pagimdyti vidurinę veikmę. Mat permainymui krutėjim reikalinga ypatinga pajėga, bet ne tolesniam kūno buvimui — kūnas gali užsilaikyti ant to paties laipsnio be jokios ypatingos pajėgos. Bet galindis permainyti jos krutėjimą pajėgos mirusio saulei stoksta. Veikmė užgimtu vien taisyk, jeigu ant saulės veiktu kiti kosmiški kūnai.

Žinome gana gerai, koki tarpai skiria saules nuo viena-kitos Paukščių kelyje; ypač gerai žinome tarpus saulių tų dalyj Paukščių kelio, kur sukasi musų saulinė sistema. Kadangi saulės skiria toki dideli tarpai, tai turės perėti tukstančiai milijonų metų, iki kol prisitartins saulės prie viena-kitos teip, kad jųjų savitarpinis pritraukimas pakaitinų masų krutėjimus įvyks. Vienok, galų-gale ir tas įvyks. Jeigu gi keliai abiejų saulių por viena-kita praeina (nesusitinka viename punkte) tdi saulės nepagimdyd didelės veikmės ant viena kitos, bet prisaisuks ir, gal, amžinai daugiau nesusies. Šitokis susiartinimas tebus tiktai kaipi epizoda jų gyvenime. Visai kas-kitas įvyks, jeigu saulės teip arti susies, kad įlėks į rybas vienos ar kitos planetų. Tada, be abejonės, liksis suardyta tvarka anos sistemos ir labai galimas dalykas, kad didesnėji saulė mažesniąją taip jau pavers į savo lazininką, kaip dabar musų saulė, su pagelba planetų, kometas pasigauna. Nuo to gims sistema dvyli-pinių saulių, kurioje viena, ilgai išėstu elipsišką aplinkbėgių skris aplink antrąją. Kaip rodosi, tai toki-pat įspūdių padarė ir kometų aplinkbėgius tokius išėstus. „Dvyli-pinių žvaigždžių“ yra gana daug erdmėje. Visi keliai tų žvaigždžių turi išveidį ilgai išėstos elipsos, kas parodo, jog žvaigždės tiktai liuosai su viena-kita rišasi, ne teip kaip Jupiteris su saule.

Daugumas šitų dvyli-pinių žvaigždžių išsirodo mums, kad jos labai arti yra prie viena-kitos. Yra net ir tokių žvaigždžių, kurios ir per geriausius teleskopus žiūrint pasirodo kaip viena žvaigždė. Vienok, su pagelba spektroskopu galime išpažinti ypač ant sistemos linijų, kurios keičiasi savitarpį paskirtuose perijoduose, kad ten po teisybei yra dvi žvaigždės, bet kadangi labai arti yra prie viena-kitos, tai sukasi labai greitai aplinkui. Kitos žvaigždės, paveizdan, pagarsėjusi žvaigždė Algol, žvaigždyne Perseus, maino reguliariškai savo šviesumą, ką tegalime vien šiuo būdu išaiškinti: ten sukasi tamsūs kūnas aplink šviesųj ir tokiu būdu šitos šviesą reguliariškai mums uždengia, lyginal kaip mėnulis laike saulės aptemimo. Apart to, iš šito išėina, kad abu kūnai apėmyje beveik lygūs ir kad yra labai arti prie vieno kito, teip arti, kad beveik susisiečia. Šitame pavale kaulasi labai baisiame duetinyje dvi saulės: viena tamsi, mirusi, antra šviesi, gyva, ir jiedvi besikaudamos susieina kas-kart artyn. Susiję perarti dvi lygių pajėgų rivalės ir šitoje, perdaug lygioje, kovoje turės abidvi praužti, idant neišvengtinai susivienijimų vieną naują pagimdyti. Susimūšimas buna neišvengtinu. Susimūšimą gal kiek paskubins lankas, pasidaręs ap-

link vieną saulę ir iš jos planetų beįsidedėty-mo; į kurį antroji saulė perdidžiu susiar-tinimu įlys.

Šitas susivienijimas reiškia pabaigą dviejų svietų ir pradžią vieno didesnio. Visi gyvybės diegai, kurie gal ant kokio svieto latentiskame (užslepame, besisėjimo su-risame) stovyje užsilikę buvo, liksis ant vi-sada išnaikintais ir, jeigu musų „augščiau paduoti nuomoniamai apie senąją žvaigždę žvaigždyne Perseus, teisingi yra, visi chemi-ški sukratūnimai, visi atomai, liksis teip-jau išardytais, perkeistais į pirmapradinus atomus, į elektronus. Maksimališką šviesos greitumą lekia jie ir erdmę, jie yra vėl tą pa-čią gyvybės pajėgą įgavę, su kuria naujus svietus sutvėria, tokius jau, kokiąs buvo su-simūšę svietai. Čionai baigiasi musų tema-tas svieto pabaigos, tirinėjimai, nes nuo čio-nai turi prasidėti tirinėjimai svietų besivė-rimo, kurie kitoje, šio rankiaus, knygtėje aprašyti (knygtė: Dr. M. Wilh. Meyer „Kokiu būdu svietas susitvėrė?“).

Vienok, negaliu praleisti patėmyjimo, nors jisai ir kasžin kaip hipotetiškų yra. Kol miręs svietas (bent ant paviršiaus pilnai atšalęs, iš vėl susivienijimo jo sistemos kūnų pasidaręs) su kita tokio-jau dydžio masa susitinka, kuri augščiau aprašytu būdu ant jo (mirusio svieto) gyvybę pagimdo, praeina begalo dideli ir, sulys kosmiško supratimo, laiktarpiniai. Po visų augščiau darytų apie tojus dalykus patyrimų, gali labai būti, kad gamta tame laiktarpyj, kuris gal tukstančius milijonų metų apima ir kuriame kūnai be tikslo, be uždavoties, gamtai neverti, po pla-čią erdmę skraido, vidurius mirusių masų prie naujo svietų išsivystymo priruošia, gal teip-jau kaip po lapo nukritime naujas žu-mbras užauga, bet kuris po saugojančią žie-vę pasilėpęs net per visą žiemą pavasario iš-budinio laukia. Žinome juk gerai, kad kūnų viduriuose labai didelis karštis ir tada da gali būti, kada jo lukštas jau senel, it uola, pastiręs buvo. Ir maksimališkam šal-čiui ant kūnų paviršiaus viešpataujant, gali jo vidurius da iš karštų, labai suspaustų, ga-zų susidėti. Bet juo labiau koks kūnas šal-čio ir savo svarybės snspaudžiamas, juo la-biau darosi apyvotos tinkamos radiuo ato-mų besivystymui, kurie, kaip rodosi, tiktai po įtekme labai didžios spaudos arba kitų anormališkų apyvotų, viešpataujančių ko-smiškų kūnų viduriuose, teišsivysto ir tegali gyventi. Labai galimas dalykas, kad laik-tarpyj, apimandame kosmiško kūno mirimą ir vėl gimimą, kūno viduriuose radiumas arba tam panaši medega daroma, kurios pasiiluo-savusios dalys į pirmapradinus atomus išsi-skirsto. Žiemiškame miego beesandio kūno viduriuose formuojasi, vystosi bumburas, ku-rio lukštui nuo susimūšimo, susivienijimo dviejų kūnų trukus, diegus naujo svieto — pirmapradinus atomus — išskirsto, pasė-ja.

Šitokių aplinkinių kelių sugryžome vėl prie pradžios musų tirinėjimų, kurioje svie-tų kūnus su gyvais organizmais suliginome. Betirindami matėme aiškiai, kaip ir jie gy-venimo besivystymo taką seka, kaip ir jie gimdimo, užauginami, diegus leidžia ir val-sius išduoda, kaip ir juos kovoje už buvį, kuri ir jiems neišvengtina, visokios nelaimės patinka ir jie suzeidžiami ir teip-jau negam-tiškų myriu savo gyvenimą užbaigti gali. Vienok teipgi matome, kaip ir apie juos gamta motiniškai rūpinasi, kaip ir juos sau-goja ir visokias saugojančias prietaisais išra-dinėja, idant juos nelaimės ne perdaug greitai patiktų. Apart to išpažinome teip-gi, laikydami vieni prie viešpataujančių ant žemės apyvotų, kad kosmiškas kūnas savy-jė visas apyvotas normališkam išsivystymui ir ramiam užaugimui reikalingas, reikalin-gumas turi, nors kovoje besivystančių ele-mentų kai-kurios katastrofos neišvengtinoms yra. Išlaikiniai įspūdių visada besivy-stymė įvyks, kadangi musų žemė nėra savarankiškas kosmiškas organizmas. Vienok matėme ir tą, kad įspūdių, paeinant nuo mums žinomų kosmiškų kūnų, niekada svie-to katastrofos įvykinti negali. Bet bijotis nežinomų dalykų, kūnų, kurių buvimą, tiesa, pripažystame, būtų labai juokinga ir kvaila, teip-jau kaip ir kad bijotis plytos nuo stogo nupūlančios, kuri mus, pro na-mą beeinant galėtų užmušti. Su tuo-pat tvirtumu, kuriuo galime sakyti, kad gerai sutvarkytam kosmiškui kūnui, it musų žemė, ne teip lengva bile-kokiai sunaikinan-čiai nelaimė įvykti, tokiu-pat tvirtumu pa-tyrėme, kad normališkame dalykų bėgyje vi-šų kosmiškų kūnų toki-jau myris laukia, kaip ir kiekvieno sutvėrto daikto. Bet ir kosmiškų kūnų myris, teip jau kaip visų jų organizmų, nėra abelinas. Atomai, su-vartoję visą savo pajėgą toje sukratūnimo formoje, išsiskirsto, idant naujai susivien-ytų, naują sukratūnimo formą sutvėrtų. Kiekvienas myris yra sykiu ir naujas prisikėlimas, iš kapų dygsta nauja gyvastis. Kas sena — griuva, mainosi gadynės, gyve-nimas naujas gauna atžalas ant griuvėsių.

Jeigu gi sunkioje gyvenimo kovoje už materijališkus ar ideališkus svieto turtus vie-nas individuumas pasilpsta, teip kad įvyk-sioji katastrofa jo ir jo svieto pabaiga buna, tai visgi jisai tebuvo atomu svieto ir išnyki-mas, myris mažesnės organizacijos tarnavo padavavojimui, patobulinimui, padalinimui didesnės.

Viskas tarnauja visam. Ir nelaimė ir augščiausiam laipsnyje myris, yra neatbuti-numas, gėdas, tarnaujas visatos besitobuli-nimui vystymosi procese. Mesgi, augče-sniame išpažinime, turėtume myrio baisumus panaikinti, jo nesibijoti.

GALAS.

Ar kadetai pripažįsta ki-toms tautos autonomi-ją?

Viename iš paskutiniųjų numerų kadetų dienraščio „Rieč“ randame mes gana idomų Valtstybės Dumos at-stovo prof. Ščepkino straips-nį po antgalviu: Ar esame mes nacionalistais?

To straipsnio autorius duo-da atsakymą tai rusų visuo-menei, kuri užmetinėja ka-detams, buk jie esą kitoms tautos pasidavę ir giną jų reikalus.

Visi jau mes žinome, kokie buvo ikišiol biurokratų poli-tika link kitataučių. Visą praėjusį šimtmetį, ypač ant-rajų jo pusę, biurokratai, kiek imanydami, stengėsi su-tramdyti visus ne rusų tau-tiškų apsišaukimus. Jų tikslu buvo padaryti iš įvai-rių prie Rusijos priskirtų tautų vieną tautą — rusų. Tam jie vartoję visokius įrankius, kuriuos dar mes vi-si gerai atmename, ir apie kuriuos ilgainiai pasakys sa-vo tikrą žodį istorija.

Tačiau tokia jų politika atnešė jiems negeistinus vai-sius. Tautiškios sąmonės ki-tataučios jie negalėjo iš-dildyti. Jeigu kuriam nors ir buvo pasisekę apdumti akis, tai tik lyg laikui. Už-tat gi pas kitus tautiškias są-monė dar labiau sutvirtėjo, ir jie, matydami, jog visą tat, kas jiems yra brangu, yra paojuje, su karšta širdi-mi stoji ginti ir atvėrė akis kitiems.

Kitai ir negalėjo atsitik-ti. Čia dar kartą apsišaukė visiems jau mums žinoma tiesa, kad kiekviena prie-spauda gimdo vienomet pasi-priešinimą.

Kuomet rusų visuomenėje pradėjo reikštis nauja srovė, kuri pradėjo skelbti liuosy-bę, kitataučiai tuojaus jau pritarė ir pamatė joje savo draugus, ir nuo to laiko kovo-tojų pajėgos žymiai pradėjo eiti stiprin.

Nežiurint į tą prispaudi-mą ir tą persekiojimą, ku-riuos tiek metų kentėjo kita-taučiai, jų gorovė nenuslin-ko žemyn. Priešingai, 1897 metų sąrašai parodė, kad žmo-nių gorovė centralinėse rusų apgyventose — gubernijose daug žemiau nupulė, negu pakraščiuose, kur vietomis ir gyventojų skaitlius ir jų ge-rovę dar net auga.

Tie apsišaukimai* atkreipė į save kai-kurių rusų atydą, ir jie jau atsidavė senosios politikos.

Tokiais rusais iš dalies yra ir tie, kurie sutvėrė dabar žmonių liuosybės partiją. To-ji partija šiandien įgijo daug šalininkų ir lošia didelę rolę Rusijos politikoje, tvėrdama Valtstybės Dumoje didumą. Kadetų programas šiek-tiek užtaria kitataučių reikalus ir tuo sukelė prieš save biuro-kratų ir „tikruosius rusus.“ Tie pradėjo platinti visokius paskalus apie kadetus, buk jie esą atsidavę kitataučiams ir visai užmirštą ir nesirupi-na didžiarnių reikalais. Taigi — dienraštyje „Rieč“ profesorius Ščepkin duoda atsakymą jiems ir aiškina, kodėl kadetai priėmė tokią taktiką.

Kadetų tikslu esanti tei-sų lygybė. Iš to atžvilgio žiu-rint, reikia esą tą pat pripa-žinti ir kitataučiams, todėl reikėję pridėti žodžiai — be skirtumo tikybės ir tautos.

Reikalaujami kiekvienam piliečiui ypatiškos liuosybės, jie negalėję nepripažinti kita-taučiams tiesų liuosai varto-ti savo kalbą, išpažinti savo tikėjimą ir išreikšti savo min-tį.

Teip-pat, giliai persitikri-

ne, jog tik tuomet pakilsian-
ti Rusijos gerovė, kuomet
busianti panaikinta centrali-
zacija, kuomet nebebusianti
pavesta tolimųjų kraštų glo-
ba vienam tik Peterburgui, o
busią leista vietinėms įstaigoms
rupintis savo krašto
reikalais, kadėtai reikalauja
srytims nuo plačiausios savy-
valdos iki pačios autonomi-
jos.

Tokie principai esą pas ka-
detus. Mes neabejojame,
kad tie principai yra tikri ir
neveidmainingi, kad kadėtai,
patys geisdami laisvės, nepa-
vydi jos ir kitiems. Vie-
no tik mes dar nevisai su-
prantame, o tai, kodėl kade-
tai, plačiai kalbėdami apie
Lenkijos autonomiją, visai
bijosi atvirai pasakyti savo
nuomonę apie kitų kraštų,
kaip antai Lietuvos, Kuršo,
Ukrainos ir tt., autonomiją,
kurie irgi prie to žengia.
Jie sako, kad taktika jiems
neleidžianti to išpasakoti,
kad nesukeldinti prieš sa-
vęs tamsiosios rusų minios.

Taktika, žinoma, pirmu-
čiausia. Reikia pripažinti,
kad jos netruksta kadetams,
ir ačiū savo taktikai, jie lai-
mėjo rinkimuose. Štai ir
dabar profesorius Šečkin
sako, kad norint atsiekti sa-
vo tikslą, jų taktika reiklau-
janti eiti išvien su kitatau-
čiais, kadangi didžiariusių at-
stovų Valstybės Dumeje esan-
ti mažuma.

Bet jeigu įsiekoti sau pa-
ramos kitataučiuose, jeigu
kviešti juos talkon griauti
senąją tvarką, tai reikia aiš-
kiai pasakyti jiems, kokia gali
buti už tai padėka, ką kade-
tai žada kitataučiams? Čia
jau jokio neaiškumo nebega-
li būti.

Dabargi mes matome ką
kita. Paskutiniu laiku ka-
dėtai labai pradėjo vengti zo-
džio autonomija. Toks jų
pasielgimas sukėlė pas kitus
abejones, ar tikrai jie nori pa-
kakinti kitataučių reikavi-
mus taip, kaip to geidžia tie,
ant kurių jie remiasi, ar tik
prizada jiems, kadangi taip
liepia elgtis jų taktika.

Metas jau išaiskinti tai.
Toliau jau nebegalima taip
elgtis. Metas jau kadetams
pasirodyti, kas jie tokie yra,
ar tik dėlei savo taktikos
prisidengia kitataučių drau-
gas.

Kad jie geidžia liuosybės,
mes jau matome ir neabejo-
jame tame, bet autonomijos
klauksimuose jų pažiūros dar
nėra aiškios.

Čia pas mus dar kyla kla-
simas.

„V. Z.“

IŠ VISUR.

Charkovo, Paltavos ir
Tambovo gubernijose užgimę
kaimiečių maištai. Netoli
Poltavos, susirėmimo su ka-
riūmenėmis, keturi kaimiečiai
liko užmušti, o daug tapo
sueistų. Kazanij 8 rotos
karūmenės susibuntavo, ap-
leido kazermes ir ištraukė na-
mon. Sebastopolij 4 rotos
kareivių atsiskė klausyti
pėdėtinui. Nizne Novgoro-
de susibuntavę artilerijos
kareiviai užmušė keturis ofi-
cirus. Kalugoj pėdėtininkų
regimentas atsiskė pildyti
pareigas, kol iš kalėjimo ne-
bus paleisti kareiviai, kurie
atsiskė šaudyti į darbinin-
kus. Ant Kaukazo, mieste
Vladikaukaz, susibuntavę
kareiviai apstojo oficerų
klubą ir pradėjo šaudyti.
Čia kareiviai pasidavė, jei-
gu užgimtų žydų skerdynes,
šaudyti į rando suorganizu-
tus juodašimčius. Reiktų
todėl manyti, kad caras ant
kareivių negali per daug už-
sitikėti.

Londono laikraštis „Stan-
dard“ padavė telegramą iš
Maskvos, jog kur ten aplin-
kėsi Chodinkos per visą
valandą girdėt buvo karabi-
nų ir kanuolių šūviai. Me-
na, kad kanuolėmis randas
stengėsi išvaikyti susibunta-
vojų kareivių susirinkimą.
Susibuntavojo ant kariško
kreiserio „Nizny Novgorod“
gabenamo iš Odesos į Seba-
stopolių artilerijos kareiviai.

Amerikonai Panamos ka-
nalo apskrityj parengė 23
mokyklas 1128 mokiniams ir
nori įvesti priverstinę mo-
kyklų lankymą. Tas labai
gerai, klausymas tik: kokias
mokyklas rengia? Jeigu ang-
liškas, tai nauda nebus dide-
lė, kadangi Panamos apskri-
tyj gyvena ispaniškai kal-
bant ir ten ispaniška kalba
reikalinga, o ne angliska.
Laikė rinkimų Panamoj, 9
policistai ir liberalų vadovas
Paredes liko sunkiai sužeis-
ti, viena ypata užmušta.

Kareiviai gvardijos Pre-
obraženskio regimento, ant
lauko Krasnoje Selo, laikė
susirinkimą ir nutarė remti
dumą, jai jos darbams pri-
tarti. Užtai caras pabarė re-
gimento komendantą, jenero-
lį Ozerovą, kadangi tas, vie-
toj nubausti kareivius, jų už-
gyrimą pagyrė.

Aplinkinėse Le Mans,
Prancuzijoje, atsibuvo ter-
pautiškos automobilių lenk-
tynės. Prancuzas Siss, su
prancuzišku automobiliu, lai-
mėjo didžiausią dovaną. Pa-
baigoj lenktynių jo automo-
bilus bėgo su greitumu 148
kilometrų, taigi netoli 100
anglišių mylių į valandą lai-
ko, taigi net greičiau negu
greičiaus Amerikos geležin-
kėlių traukiai. Siss dalyva-
vo lenktynėse dvi dienis; visą
kelią, 1236 kilometrų, per-
bėgo į 12 val. 3 minutes ir 57
sekundas.

Tularak apskrityj, Tau-
ridos gubernijoje, laukų dar-
bininkai metė darbą. Tulso
gubernijoje per kaimus trau-
kia pulkai štraikuojančių
darbininkų ir prie štraiko
pritraukia kaimų ir dvarų
darbininkus. Latvijoje gu-
bernatorius daleido dvarpo-
niams organizuoti ginkluotą
sargybą. Net dumoj konser-
vatyvų partijos atstovai su-
tikto atimti rando, klioštorij
ir privatiškų savininkų žem-
es, kas jų turi per daug, ir
išdalyti tarp neturinčių žemės
kaimiečių.

Varšavoj kariškas sudas
nusprendė ant pakorimo
šėsis vyriškius už užpuolimą
ant vieno žydo. 30 d. berze-
lio Varšavos citadelėj, prasi-
dėjo prova penkių oficerų,
dviejų unteroficerų ir 13
civilistų, apskęstų už platinin-
mą priešingos randui propa-
gandos tarp kareivių, kalbi-
nimą kareivių sukilti prieš
valdžią. Tvirtynėj Osoviec,
Lenkijoje, susibuntavojo ka-
reiviai. Kokios priežastys
kareivių buntą pagimdė, ne-
žinia, kadangi valdžios ne-
leidžia telegramų su kokioms
nors žinioms apie kareivių
maištus. Peterburge papli-
go paskalas, buk visi ofice-
rai gvardijos Preobraženskio
regimento liko prieš kariš-
ką sudą pastatyti, tik nežinia
už kokius nusidėjimus.

Mieste Kremencuge po-
licija surestavo tulą agitato-
rių skaitlių. Policija sako,
buk suareštuotieji stengėsi
pagimdyti žydų skerdynes.
Ištikro vienok žmonių „ker-
dynes paprastai rengia ir or-
ganizuoja pati policija.

Maskoliška kariūmenė li-
kosi išsodyta ant salos Aa-
land, ant Baltiškų jurių, kas
Paryžiaus traktatu 1856 m.
(po garsiai Sebastopolinei ka-
rei) Maskolijai urdrausta.
Anglijos parlamente pasiun-
tintis vienok atsakė, kad jis
nieko nežino apie sulaužymą
traktato ir todėl negali duoti
ir atsakymo ant užklausi-
mo.

Peterburge dumos atsto-
vai demokratų partijos su-
šaukė extra susirinkimą.
Mena, kad buvo kalbama
apie paskyrimą naujos mi-
nisterijos iš dumos atstovų
po viršininkyste dumos pre-
zidento Muromcevo. Jeigu
caras sutinka prašalin-
ti Goremikino ministeriją, tai
ir čia jam rupi ne krašto ge-
rovė, bet baimė prieš tolesnio
besipriešinimo žmonių atsto-
vų reikalavimus pasekmes,
ypač, kad, kaip parodo maiš-
tai užkėlę čieluose kariūme-
nės regimentuose, caras jau
ir ant kariūmenės negali
remtiesi. Bet ir tas caro nu-
silenkimas, kas žin, ar neatė-
jo per vėlai. Jis mat, jeigu
ką duoda žmonėms, duoda
vis per vėlai, per tai jų nega-
li nuraminti.

Berlyno laikraštis „Lo-
kal Anzeiger“ pranešė, jog
Maskolijos caras atsilankys
Vokietijoje prisijūreiti jos
kariškos laivynės manevrams,
o paskui ant ilgesnio laiko
keliausės į savo pačios tėviš-
kė, į Darmstadtą. Matyt car-
as rengiasi kokią kvailystę
padaryti ir jaučia, kad dėl
jos jam būtų per karšta na-
mėje, todėl mislija prasišai-
kinti ant teip ilgai, kol jo
išrinkti ministrai, per krau-
jo praliejimus, karščiū nesu-
mažys. Bet jiems gal visai
nepasisekė karštį sumaziuoti.
Tasyk jau carui ne būtų ko į
Maskoliją grįžti, kadangi
apart gal biurokratų ir
tai ne visų, jo, turbūt, nieks
ne myli.

Kad nubausti kareivius
Preobraženskio gvardijos re-
gimento, caras laikė kalbą į
juos ir apreiškė, jog todėl,
kad regimento kareiviai iš-
reiškė pritarimą dumai, jis,
caras, niekada daugiau nesit-
vilks į uniformą šito regi-
mento. Gal jam but atimta
ir proga vilktiesi, kadangi
juk į Maskolijos žmones ga-
li išvyti; ant galo, jeigu ir ne-
silvilks, nedidelė dar bėda.
Už pritarimą dumai ir atsi-
sakymą toliau pildyti polici-
jos pareigas, caras Preobra-
ženskam regimentui atėmė
gvardijos privilegijas, ir iš-
jo padarė „specijališką pėk-
stininkų regimentą“. Dabar
jau ir karės ministerija ne-
slepia, kad užgimus kovai
tarp rando ir žmonių, kareiv-
iai gali pereiti į žmonių pu-
valdžią. Dėl kareivių maištų dau-
gelyj vietų, net prie caro sto-
vinčius kunigaikščius apėmė
baimė. Jie ant galo pats nuo
caro pareikalavo prašalinimo
Goremikino ministerijos. Wit-
te iš užrubežj pranešė carui,
jog dėl paskutinių žydų sker-
dynių Maskolijoje, jos kredi-
tas su visu nupuolė, paskolos
gauti dabar negalima.

Pietinėj Turkijoje nuola-
tai atslinka susirėmimai bul-
gariskų pasikelelių su turkiš-
ka kariūmene. 27 d. berze-
lio buvo susirėmimas netoli
Kumanova. Susirėmime ke-
turi bulgarai liko užmušti;
turkai gi užmušė 2 užmuštu
kareivių ir daug sužeistų.
Bėgdami, bulgarai užmušė 2
moteri.

Batume susibuntavojo 4
rotos kareivių tvirtynės arti-
lerijos ir pionierių regimen-
tas.

Londono laikraštiai pra-
nešė, jog caras su savo šei-
myna rengiasi išvyti persikelti
iš Peterhofs į Carskoje Selo,
kadangi buk tarp caro tarnų
ir tulso dalies kariūmenės su-
sekė revoliucijonierišką suka-
lį prieš carą. Dėlto likosi nuo
vietos prašalinamas Peterhofs
komendantas jenerolas Ples-
ko. Randas rėdė garsina,
buk tie užrubežj „laikraščių
paleisti paskalai neteisingi,
bet rando užgynimams nieks
netiki. Randas, baimės ap-
lentas, turi nuo žmonių,
ypač nuo kariūmenės, slėpti
žinias apie kareivių neištiki-
mumą, nes tas galėtų užkrė-
sti ir dar rando klausančius
regimentus.

Vokietijoje gana tankiai
pasitaiko daužymas pamink-
lų ant kapinių. Toki dau-
žymai keli metai atgal buvo
ir Prusų Lietuvoj, mieste
Širvintoj. Dabar Dueseldor-
fo priemiestij Western, koki
bepročiai sudaužė 96 pa-
minklus, iškasinėjo kapus,
jaunus medelius išsukinėjo, o
nuo didesnių nulupo žie-
vę.

Kaip paduoda Londono
laikraštis „Daily Chronicle“,
rugsėjo mėnesij Anglijos
porte Portsmouth atsilankys
maskoliška kariška laivynė
po vadovystė admiralo Vire-
no, piutės gi mėnesij Kron-
stadte (Maskolijoje) atsilan-
kys angliskos kariškos laivy-
nės dalis. Mat Maskolija
nori parodyti, kad politikoj
ji neturi nesutikimų su Ang-
lija ir nori su ja užmegsti
ankstesnį draugiską ryšį.

Varšavoj, važiuojant
perdėtinui geležinkelio žan-
darų, pulkininkui Mura-
dovui, koksai vyriškis į ve-
žimą metė bombą, jos explo-
zijos vežėjas ir viešas žanda-
ras liko sunkiai, o pats Mu-
radov lengviau sužeisti. Me-
tusio bombą nesuėmė.

Paryžiaus sudas nuspre-
nė turtingą amerikoną She-
pardą iš New Yorko, už per-
važiavimą su automobiliu
mergaitės, ant: 120 dol. bau-
smės, 4000 dol. atlyginimo
tėvams pervaziutos mergai-
tės ir 3 mėnesių kalėjimo.

Vokietijoje, 27 d. berzelio,
siantė žemės drebėjimai, nuo
kurių daug namų liko pa-
gadyti, bet nukentėjusių
žmonių, rodosi, nėra.

Mieste Elizabetpolij, ant
Kaukazo, net du kariūmenės
regimentai, pašaukti suval-
dyti keliančius neprilankias
randui demonstracijas darbi-
ninkus, atsiskė šaudyti į
žmonis.

Mieste Samaroj liko
sureštuoti du kareiviai už
tai, kad atsiskė pagarbinti
oficerius. Jų draugai, kareiv-
iai Kupeluk regimento, užsi-
manė iš kalėjimo paluosuoti
sandraugus. Regimentas,
su muzika maršavo gatvėms,
keldamas neprilankias ran-
dus demonstracijas.

Mieste Ussorėj, Doniškų
kazokų žemėj, rando tarnai
bandė pagimdyti žydų sker-
dynes, jie tyčia sudraskė
cerkvę šventj abūdą ir pa-
leido paskala, kad tai žydų
darbas, bet žmonės ne pati-
kėjo, ir skerdynių ne bu-
vo.

Batume susibuntavojo 4
rotos kareivių tvirtynės arti-
lerijos ir pionierių regimen-
tas.

Laikraščiai rašo, buk ši-
met ant jurių vėl susitiks
Maskolijos caras su Vokiet-
jos kaizeriu.

Maskoliškas randas, už
liudininkus provoj admirolo
Rozdestvenskio, pakvietė tu-
lą skaitlių japoniskų laivy-
nės oficerų ir du dakta-
ru.

Darbininkų štraikai Pe-
terburge išseplatino ir ant
laivynės jurininkų, dirban-
čių rando parako dirbtuvėse.
Jurininkai laiko susirinki-
mus, ant kurių ateina ir Pe-
terburgo garnizono kareiviai.

Laikė vieno darbininkų
susirinkimo Peterburge, susi-
rinkę patėmijo už darbinin-
kus persirėdžiusius paslap-
tus policistus. Juos taip su-
mušė, kad mirstančius pas-
kui nuvežė į ligonbutį.

Europoj pereitą sanvaite
buvo neįspasakyti karščiai.
Londono šimtai žmonių nu-
mirė nuo karščio, o daug ypač
moterų, nežinančių kaip
nuo jo apsisaugoti, nusizūdė.
Dar didesni karščiai buvo
Prancuzijoje ir Ispanijoje.

Wiesbadene, Vokietijoje,
likosi suareštuotas augstas
karės ministerijos urėdnin-
kas Ullrich. Jį nužudi, kad
jis pardavė Prancuzijai pla-
nus mobilizacijos Vokietijos
kariūmenės.

Vokiškose pietinėse Afri-
kos valdybose, Uhlva apskri-
tyj, likosi čiabuvių iškersta-
expedicija Dr. Wiehe ir 35
lazarieto tarnai ir ligonių da-
botojai.

Respublikos Guatemalos
pasirūpintys pranešė Ameri-
kos randui, jog revoliucija
šitoj respublikoj pasibaigė;
bet privatiškos žinios visai ką
kitą skelbia.

Holandijos randas pra-
nešė kitiems kraštams, jog
šimet Haagoj nebus terptau-
tiškos santikos konferen-
cijos, kokią vėl Maskolijos ca-
ras bandė susaukti.

Gabenimas konservuotos
mėsos į Vokietiją su visu ap-
sistoj. Vieną prikrautą mės-
os vagona iš Berlyno sugra-
žino atgal. Laikraščiai rei-
škia, kad visiškai uždraudimo
gabenti į Vokietiją mėsa iš
Amerikos.

Veik visi Vokietijos laik-
raščiai reikalauja apsunkini-
mų gabenant į Vokietiją
Amerikos tavorus, kadangi
vokiškiems prekėjams Ame-
rikos muitinycios daro teipgi
visokius apsunkinimus.

Petrokave, Lenkijoje, ant
gatvės likosi užmušti 3 aug-
tesniejieji policijos urėdinkai.

Varšavoj, tardymo kalė-
jime sėdi dar 514 politiškų.

Draugas.

PARAŠĖ MAXIM GORKIJ.

Mieste tamsu, viskas čia
įstabiu, nesuprantamu. Dau-
gelybė bažnyčių kėlė savo ži-
gančius bokštus į padanges,
bet murai ir kaminai dirbtu-
vių kėlė augščiau už bažny-
čių bokštus; bažnyčios, iš-
bruktos tarp sunkių pra-
monės triobių, buvo tarp šaltų
akmenų, kaip žuva fantastiš-
ki žiedai kvietkų tarp griu-
vėsių dulkių ir šaslavų. Šau-
kiant dievo namų varpams
prie maldos, jų variniai bal-
sai, atsimušdami į stogų ge-
ležį, skendo ankštuose gatvių
plyšiuose.

Namai milžiniško didumo,
kartais gražus, žmonės susi-
rupinę. Nuo ryto iki nak-
ties, kaip pašos pelaitės, be-
gijo tarp šauksmų siau-
rais, išsivagavusiais terla-
piais.

gatvėms ir išalkusioms akims
jiesko: vieni — duonos, ki-
ti — linksmybių, kiti ant ga-
lų, stovėdami ant gatvių ker-
čių, dabojo, kad silpnieji
be rugojimo pasiduotų dru-
tiams. Druotais vadino tur-
tingus. Visur išsiplatinęs
buvo įtikėjimas, kad tik pini-
gas duoda žmogui galybę ir
laisvę. Galybės, valdžios
trokšta visi, nes visi buvo
vergaus. Puikybė didžiurė
gimdė pavydėjimą ir neuz-
kanta beturčiuose; nieks nepa-
žinojo puikesnės muzikos už
skambėjimą aukso; tai visi
buvo priešais viens kito, o
valdžią ant visko turėjo žiau-
rumas.

Ties miestu kartais švietė
saulė, gyvenimas vienok vi-
sada buvo baisus, o žmonės
išbalę. Naktimis jie uždegė
daugybę ugnių, bet drauge
ant gatvių iš visokių olų lin-
do išalkusios moterys ir už-
pinigus pardavinėjo glamo-
nėjimus; iš visur ėjo kvapas
valgių, iš visur teipgi, paty-
loms, su povidėjimu žibėjo
piktos akys alkanų. Ties
miestu nešiojosi prispaustas
vargų vaičiojimas, o bet ne tu-
rėjo pajiegti balsiai apie savę
ateiliepti.

Gyvenimas ėjo sunkiai, bai-
mingai. Buvo tik priešai ir
prasizengėliai, retai kas jau-
tėsi teisingu, visi buvo lauki-
niais kaip žvėrys ir kaip žvė-
rys nuožmli.

Visi norėjo gyventi, bet
nieks ne mokėjo ir negalėjo
liuosai eiti keliu savo pagel-
dimų; kiekvienas žingsnis į
ateitį vertė žiūrėti į dabarti-
nį laiką; tasgi savo tvirtais
visogalingais nagais nepaso-
tytos baisybės sulaikė žmogų
ir griebė į savo slidų glėbį.

Nusistebėjęs ir nusiminęs
žmogus žiūrė į iškreiptą gy-
venimo išveidį. Tūkstan-
čiai liudnų akių žiūrėjo jis
jam į širdį ir ko ten maldė;
tasyk tai apmirdavo jo dva-
sioj šviesus paveikslai atei-
ties ir silpnas vaičiojamas pa-
vienos ypotos skendo čielame
chore šauksmų likimo
nukankintų, nelaimingų, var-
ginų žmonių.

Visada buvo liudna, visa-
da pavojinga, kartais baisu;
aplankui kėlė apmirę murai
miesto kalėjimo, kurio bla-
rios, simetriškos akmenų
eilės atmušė gyvingus saulės
spindulius ir dengė šventi-
nyčias.

Gyvenimo melodijas dengė
šauksmai skaudėjimo ir pik-
tumo, tykus šnabždėjimas sle-
piamas neužkantos, baisus
staigimas žiaurumo ir šauks-
mai patremimo.

Terp tamsaus vargo ir nu-
siminimo, kovojo geismai su
reikalu, patamsėj saumyli-
stos, kelnorės namų, kur
glandėsi vargas padirbantis
viso miesto turtus, klaidžio-
jo nepatėmyti svajotojai užsi-
tikinti ant žmogaus, visiems
svetimi garsintojai pasikėli-
mo, neramos kibirkštys to-
limos teisybės ugnies. Slap-
ta nešė jie į kelnorės smul-
kius, bet visada vaisingus
grūdus alksaus ir svarbaus
mokelo ir kartais aštriai, su
šalta akių žibėjimu, tai vėl
su gerumu ir meile berė tą
sėklą į tamsias širdis vergų,
pavertų norų ir galybės ne-
pasotyty, žiaurių į spangus
ir tylinčius įnagius išuau-
dijimo.

Tamsus, įbaugyti žmonės
su neužsitikėjimu klausė
skambėjimą naujų žodžių,
kokių nuo seniai ir be vilties
laukė sergančios jų širdys; iš
palengvo kėlė jie galvas,
traukė raiščius, kuriais
suraišiojo juos galingi ir go-
dus žmogaus tiesų mynioto-
jai.

(Pabaiga bus).

Drg. Žagaras Pennsylvanijoje.

Šiuomi pranešam Pennsylvanijos ir susiedinių valstijų
lietuviams darbininkams, kad
draugas Žagaras — atstovas
Lietuvos Socialdemokratų
Partijos — atkeliavo Penn-
sylvanijos valstijon su tikslu
apkeliaut visas didesnes ir
mažesnes lietuvių sodybas.
Drg. Ž. bėgyje savo kelionės
laikys pranešimus ant tėmos
„Lietuvos darbininkai ir re-
voliucija.“

Dabar, kada revoliucija
Lietuvoje ir visuose Rusijos
kraštuose vėl iš naujo prade-
da liepsnoti, reikia ir mums
prie jos prisidėti iš visų pa-
jiegtų, kas tik kuom galim.
Reikia subruoti darbuotis
rinkimu aukų, reikia ir
mums patiems tapti tik-
rais Lietuvos revoliucijiniais
sunais, reikia prisiruošti mums
pačius save, kad mokėtume
sutikti ateinančią naują
Lietuvą tvarką.

Drg. Žagaras pradės savo
pasirūpintybę nuo Philadel-
phijos. Todėl šių apygardų
ir artėsių vietų lietuviai
malonės parengti susirinki-
mus, kur drg. Žagaras mielai
aplankys ir padės vietiniams
darbininkams pastumėti re-
voliucijinės ir socializmo
agitacijos darbą.

Susirašyt su drg. Žagaru,
iki kol:

A. Žagaras,
412 Siegel st.,
Philadelphia, Pa.

Protestas.

Mes, Šv. Juozapo draugys-
tė New Britaine, Conn., pro-
testuojame prieš kun. J. Zeb-
rių melagystes patalpintas
kalendoriui, išleistame Bi-
schoff'o Banking House, New
York (paprastai bankų ka-
lendoriai yra tik reklamos
įnagai, neturi vertės, ant juose
talpinamų raštų mažai kas
paiso. Protestai gi yra vien
reklama bankui. Rd.), ku-
riame kun. Zebrys, straipsny-
je, po antgalviu „Lietuvių
Draugystės Connecticute“,
melagingai, be jokio pamato,
apsmeizė virš minėtą draugys-
tę, žėgindamas nurodyti
anos medegiską ir doriską nu-
puolimą. Jeigu būtų apsmei-
zėtas kas iš mūsų asabiškai, mes
visai ant to nepaisytume, nes
žinome, kad mūsų kunigėlis
mėgsta teršti melagystėmis
savo lizdą. Bet kad tas gali
kenkti organizacijos augi-
mui, kadangi yra daug dar-
spangai tikinčių kunigė-
liams, tai mes, virš minėta
draugystė, ant susirinkimo
22 d. balandžio, nutarėme tą
dalyką išaiskinti, parodyti,
kad mūsų draugystė ne nu-
puolusi, bet tvirtėnė, ne
kaip kun. Ž. sako: „Draugys-
tė turi mažiau turto ir gar-
bės“, visokias kaltes užmeta
teip vadinamiems valnama-
nams. Tas yra begėdiškų
melu. Draugystė Šv. Juoza-
po, ant metinio susirinkimo
1908 m., pataisė nekuriuos
skyrinius įstatų:

1) kad vietoj 50c. mėnesi-
nės duoklės mokėt 25c;
2) nežiūrėt ant tikėjimiskų
pažvalgų, bet priimt kiekvie-
ną lietuvių, ar jis katalikas,
ar luteronas; o pirma buvo
priimami tik atliekanti ka-
talikystės pareigas.

Kun. Ž. rašo, kad „už pote-
rius skyrė iš savo tarpo žmo-
nis.“ Iš tikro išskirdavom
kas metas po kelis sanarius,
kurie ar šiokiu, ar tokiu bu-
du negalėdavo atlikti ausing,
o kas blogiausia, kad sana-
riams budavo angėstėnė
prekė, nesanarijai da nuderė-
davo kiek, o sanarijai turėda-
vo užmokėt reikalaujamą
prekę, arba tapti išbrauktais
iš draugystės.

3)reikėjo užpildyti už \$10.00 mišias kas metas, ant kurių turėdavo kiekvienas sanarys priburti, jei ne, buvo nubaustas. Kun. Z. rašo, kad draugystė padarė liauriausią daiktą, sulaužė konstituciją. Tegul kun. Z. neužmiršta, kad žmonės žengia pirmyn, jie jau trenkė tą jungą, kurį keli metai atgal, budami apsvaigintais fanatizmu, užsidėjo.

Kun. Z. rupi tas šmotelis žemės, kurį kelios vietinės draugystės kapinėms pirkė, ir aimaunoja, kad Dr-tė nežino, ką su joms daryti, kadangi jos nenori pavesti bažnyčios globai. Gardus tai būtų kanis kunigėliui, bet ant jo nelaimės, žmonės pažino vilkus avies kailiye ir jau be jų apsieina. Pristatėme bažnyčią, pripirkome kapinių, o ką turime iš to? Ir New Britain bažnyčią statant, draugystė paskolino \$650.00, tai vos nevos i dėstę metų atgavo, ir tai pasidėkavoja trumstams, kurie, turėdami ant savo rankų tuom laik pinigų, prieš kunigo norą, atidavė draugystei (kame kunigo rašte yra melaginas apšmeižimas Proteste tas ne išrodyta. Rd.). Vardan Šv. Juozapo Dr-tės Jonas J. Gerdaukas.

Dek savo taupinį i seną ir galingą banką.

Chicago yra laiminga, turėdama bankus, kurie yra žinomi sviete kaip tvirtiausi Suvenyose Valstijose.

Vaisbininkų Skolinimo ir Vienybės Bendrija buvo įsteigta 1857 m. ir yra „seniausiu banku Chicagoje“, atlaikęs laimingai kiekvieną nelaimę, žinoma istorijai bankų šitoje šalyje bėgyje paskutinių 50 metų.

Jis atlaikė paniką 1859 m. Didžią civilisą karę 1861-65 m.

Chicago gaisrą 1871 m. Paniką 1873 m. Paniką 1893 m.

Vaisbininkų Skolinimo ir Vienybės Bendrija išlaikė tvirtą bankinio užsiėmimą deka užsitikėjimui savo sudėjų ir savo budams konservatyviško ir užtikimo bankinimo. Ji turi išmoketo Kapitalo ir Prieaugos \$6.500.000. Padėliai jo viršija \$50.000.000.

Vaisbininkų Skolinimo ir Vienybės Bendrija atidavė taupinimo skyrių 1902 m., kuris tarpiai auga. Taupinimo padėjikai gauna 3% palukio. Padėliai \$100 ar daugiau yra priimami.

Taupinimo įdėliai visų norinčių patarnavimo seno ir tvirto banko yra širdingai užprašomi.

Viršininkais yra: Orson Smith, Pirmininkas, J. G. Orchard, Išdininkas, F. N. Wilder, Pagelbininkas Išdininko, F. G. Nelson, Pagelbininkas Išdininko, P. C. Peterson, Užveizdas Užsieninio skyriaus, J. E. Blunt Jr., Užveizdas Abilginio skyriaus, Leon L. Loehr, Užveizdas Vienybino skyriaus, F. W. Thompson, Užveizdas Ukuninkiškojo Skolinimo skyriaus.

Vaisbininkų Skolinimo ir Vienybės Namas, šiaurvakarinis kampas Clark ir Adams gatvių, tiesiog priešais naująjį Suvenyų Valstijų krašanamį. Banko įėjimas 135 Adams gatvės.

Chicago bankai moka kas pusmetis palukius taupinimo padėjikams liepos mėnesį, kuris ypatingai yra geru laiku pradėti naujų taupinimų.

CHICAGO TAUPININKAI GAUNA \$2.225.000.

Pusmetis palukius moka kas taupintojams ateinančiam liepos mėnesį pasiekę šitą viršinį visas lygšiol sumas.

Taupintojai Chicago bankuose turi suvirš \$150.000.000 savo vardu. Išgalinė skaitlinė parodyta paskutinės bankinės apyskaitos, nuo balandžio 7, buvo \$149.714.977, kurie pusčiai pasididino bėgyje paskutinių dviejų mėnesių.

Geriausiu davadu visuomeniško užsitikėjimo taupinimo bankams — yra augimas taupinimo sudėlių bėgyje paskutinių dešimties metų. 1896 m. visa suma taupinimo sudėlių siekė tik \$24.000.000, o penkis metus vėliaus jie pasididino iki \$49.000.000, pareidami \$100.000.000 rėžį 1903 m.

Kitu puikumu pavyzdžiui visuomeniško užsitikėjimo musų taupinimo bankams buvo Marshall Fieldo pasirikimas Vaisbininkų Skolinimo ir Vienybės Bendrijos pirmuoju vedėju savo turty, išsėdėję apie \$120.000.000. Dėl šio užsiėmimo prietikių Marshall Field turėjo išimtinę pažintį reikalų Chicago bankų ir tas, kad jis pasirinko pavesti globai savo didelius turtus Vaisbininkų Skolinimo ir Vienybės Bendrijai, seniausiam bankui Chicagoje, yra puikumu pripažinimu tam bankui.

Gera metoda.

Visuose musų darbuose turime turėti metodą, tai yra, tam tikrą tvarką valdantią juos. Jei mums atseitų užmiršti šitą taiklę ir daryti ką priešingai tam, tai mums parsieja įsėkoti greitos pagelbos. Gyvendami sulys prisikymų gantos mės džiaugsmės iš gyvenimo ir busime tvirti ir laimingi; gyvenant kitaip abelnas nesmagumas ir menkas valgumas bus išėiga. Tasyk Trinerio Amerikoniskasis Elikysras Karčiojo Vyno yra vieništelis liu vaistu, kuris atitaiso visą organizmą reguliariškai veikkluman. Jis veikia pirma ant virinimo organų, o pasakui ant viso kūno. Kaip veik tau nesinori valgyti, tai tu negali laukti būti tvirti. Šitas vaistas kožu sukiu suteiks tau gerą, sveiką valguimą. Visose ligose rėsiandose su netekimu valguimo, mažakraujybe ir silpnumu Trinerio Amerikoniskasis Elikysras Karčiojo Vyno yra vaistu, kurio visuomet gali užsitikėti. Jis taiso kožnus vidurkams, sveikus ar ligotus. Gaunamas aptiekose arba pas pabrėkantą Juozapą Trinerį, 799 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Biskelį atydos.

Gaunam daugybės laikų nuo įieskančių pagelbos, tai aprašo savo ligą kiek aplė ją išmano, kad jau galima permatyti suirusią sveikatą, ir ar galima išgydyti bei su kokiais vaistais (nes koža liga, kad išgydyti, reikalauja skirtingų vaistų, kadangi negalimas daiktas, kaip bravorininkai patentuotų vaistų mėgina įkalbėti, jog jie šimtą visokių ligų išgydo vis su tais pačiais karčiais vynuais, balzmais arba aliejais, iš dvėsnos taukų padarytais. Jei ku vienas žmogus gali būti įvairių šimto išdarbyčių geru amatininku (meisteriu) pradėjus nuo daktaro imant iki šiaučiaus, tai pipiruoti vynuai ir nuo šimto ligų pagelbė, o kalvis lairodėlį pa daryti). Norėjom pasakyti, kad terp medžiančių išgy-

dyt yra tokie, kurie neaprašo ligos, tik klausia, ar galima ji išgydyti ir kiek kaštuos, Profesoriau šioks, profesoriau toks, bet ne apie ligą.

Užtai panašiai rašantiems ant kart pranešame, kad šaldros, šundaktariai, bravorininkai patentuotų vaistų, tai gali jums stebuklus prizadėti ir tuojaus atsiųst vaistų, kurie nē kenkia, nē gelbsti kaip vanduo ir vis tie patys, kaip senam teip jaunam, dideliame ir mažam vis lygus, bet norintis kad ištikro but išgydytu, tai rašant i mus Institutą žemiaus pasirašiusi, kad žinotų ar galima ligą išgydyti ir kiek išgydymas kaštuoja, — neatpildinai, pagal nusimanyimą, kad aprašytų, ligos savo pajautimus, — kaip seniai serga, ką labiausia skauda, ar ba priežastį ligos, ar jau buvę gydymas, o jei žino pamintę ir ligos vardą, teippat amžį, o lygiai ar vyras ar moteris, senas ar jaunas, kiek turi metų ar apsiėdę, rašyk viską rimtai ir teisingai — tai po ištyrimui per profesorų Institutą ir reikalingus pagal ligą specialistus daktarus, kad bus pasakyta, jog liga yra išgydoma, kaip liko priepažinta, tai gali but linksmas, jog apturės gerą pirmutinę sveikatą, teip kaip tukstančiai dėkingų ir išgydytų.

Su guodone Dr. E. C. Collins Med. Inst. 140 W. 34th st., New York City.

Pajleszkau savo šiovo Jurgio Juskeilo, 18 metu kaip Amerikoje, gyvenimo pirmą Pittsburg, Pa., pėinais iš Vilniaus gub., Traku pav., Aleksandravol., Aluvės kaimo, kuriu prie jo labai svarbu reikala. Jis patęjas kas kitas teikis duoti žinia adresu: Alena Juskeilė, 39 Henderson st., 19 Upton City, Conn.

Reikalauja mokyklę lenko. Turi mokėti rasyti ir kalbėti angliskai. Gera mokeskis. Stovi vieta. Atsiskausti rytais — 825 W. 63rd st. ant Halsted st.

Pajleszkau savo broliu Jurgio ir Jono Zemlauskas, Kauno gub., Baselinu pav., Jurbarko vol., Skirsnemunes par., Skirsnemunes kaimo, pirmą gyvenimo Waterbury, Conn. Jis patęjas kas kitas teikis duoti žinia adresu: Ant Zemlauskas, 1814 Clifton st., S. S. Pittsburg, Pa.

Pajleszkau Jurgio Jocieno, Suvalku gub., Staropoles pav., Priedois gm., Stanoštin kaimo; turiu prie jo reikala. Jis patęjas kas kitas teikis duoti žinia adresu: Alek. Balsevics, Dayton, O.

Pajleszkau Kasimiro Klimauko, Kauno gub., iš Vabalinku miestelio, gyvenęs Rygoje, 8 mėnesiai kaip iš Lietuvos. 29 metu amžiaus, buvęs, tamsaus gymio, mažai kalba, kalbėdamas su ranka sketioja; 24 d. birželio sėbego jis su toms tik drapanoms, kurioms spjvistikos, turi baltą skrybėlę ir Chicagojo budams mano pravardę pasidavęs. Kas man aplė ji praneš gaus gera pinigiska dovana. Jonas Motiejunas, Box 188, Steger, Ill.

Pajleszkau savo svogero Antano Urbano, Kauno gub., Vilkmėrges pav., Keturonių sod., Vaduokliu parap, 6 metų kaip Amerikoje, gyvenęs daugiausiai Philad'a; turiu prie jo svarbų reikala. Jis patęjas kas kitas teikis duoti žinia adresu: S. Stalbe, Baltimore, Md.

Pajleszkau darbo prie kriaučiū vyrišku drabužiu, motu ta darba gerai; esu buvęs 3 metus kirkpū ir esion metai kaip dirbu prie kriaučiū; esu lietuvis ir rusznecku vokizkal, Italijoniskai, ispaniskai, lenkiskai ir maskoliskai. Reikalaujanti malones atsiųskanti adresu: Jos. Janušionis, 337 Park st., Lewiston, Me.

Pajleszkau savo sūvesto Jurgio Zaronkos, Kauno gub., Šilėlio parap, Deblisu sod.; metal atgal gyvenio Nanticoke, Pa.; turiu prie jo svarbų reikala. Jis patęjas kas kitas teikis duoti žinia adresu: Pet. Auszlauskas, Box 388, Westville, Ill.

Pajleszkau jauno vaikinio, lietuviu iš ofisa, ktrats yra jau dirbes prie emigrantų. Tęgali atsiųskanti per laisaka, lietuviskoj ir leiskioj kalbos adresu: Henry J. Schmitzer, 141 Washington st., New York City.

Pajleszkau sau tinkamo partnerio su \$2000 prie ofiso; turi būti jaunas vaikinias, moksintis kalbėti ir rasyti lenkiskai, angliskai, vokizkal, Bialis Employment office. Atsiųskanti adresu: John Maszanasukas, 3219 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Pajleszkau savo sesers senaus Stepono Selsaucko, Kauno gub., Panevėžio pav., girdeju buvęs kas dabar Chicagoje. Jis patęjas kas kitas teikis duoti žinia adresu: Silv. Lukosevicius, 150 Townsend st., artl E. Chicago ave. Chicago, Ill.

Szinomi pranešus savo draugams, pažystamiems ir visuomenė, kad persiėkla po nr. 3120 So. Halsted st. ir atsiduria krautuve muzikaisku ir kitoki daiktai, kurioje guodone visuomenės krepšionėliai prie mės pasirupestu kuogeriausiai ugdanediti. Su guodone Komitetas.

Reikalauja darbininku ir vakariėnis valaitis prie viešiu darbu; vakariėnininkas moka \$25 ant mėsio su guoliu ir valgiu. Ir Washington valaitis yra gera proga, nuvažiuoti, nes tik \$12 kas Chicago; ten yra užtikimti visoki darbu, mokeskis \$2.75 ant dienos.

Lietuvizkos agentas, artlietuvizkos bažnyčios svs. Jurgio, 361 J. Maszanasukas, 3219 So. S. Halsted 46, Chicago, Ill.

Reikalauja 10000 darbinku ir girias, bentu ploviklas, akmenų skaldykla, prie geležinkelio darbu, vyru ir moteru ir restauracijas ir viešnamius mieste ir kitur, kelione bus pigesniais. 500 vyru ir Washington ir Ogego valaitis prie geležinkelio darbu, ligos nuo \$2.25 iki \$3.00 ant dienos; galima gauti ten visoki darbu; kelione nuo Chicago \$12.00. Rasyti savo kalbą indeksams už 2c stempa atsakymui adresu: General Information Bureau, J. Lucas, Mgr., 690 Milwaukee ave., Chicago, Ill.

Reikalaujame 500 drutu vyru. Iestovintinai dideliu stiklu, kokius galima gauti pas Razonka ir Trumpaiti. Ju saliusna yra pirmos klases, degtine puiki, cigalai net iš Vilniaus. Keinam duodame roda, nes sėmekame visokioms kalboms. Nepamirskite adresu: M. Razonka & Trumpaitis, 443 Collinsville ave., E. St. Louis, Ill.

Vaduokiam imkit Halsted karus iki 12 ul., 13 uloycos karais iki 62 ul. 52 ul. karai davess iki darul.

ADRESAI CENTRALISKU VIRŠININKU SUSIVENYMO LIET. AMERIKOJE: Prezidentas — P. W. Bierstein, Shenandoah, Penn'a.

Vice-Prezid. — J. Tareila, 22 Star St., Ansonia, Conn. Sekretorius — M. J. Damijonaitis, 3120 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Kaslerius — J. Skritulskas, 26 Broad St., New Britain, Conn. KASOS GLOBEJAI: A. Ramanauskas, 10 Henderson St., Somerville St. Boston, Mass.

Ant. Povilaitis, 824 Bank St., Waterbury, Conn. Knygis — M. Palanavicius, 52 B. Street, So. Boston, Mass.

Pajleszkofimai.

Pajleszkau savo šiovo Jurgio Juskeilo, 18 metu kaip Amerikoje, gyvenimo pirmą Pittsburg, Pa., pėinais iš Vilniaus gub., Traku pav., Aleksandravol., Aluvės kaimo, kuriu prie jo labai svarbu reikala. Jis patęjas kas kitas teikis duoti žinia adresu: Alena Juskeilė, 39 Henderson st., 19 Upton City, Conn.

Reikalauja mokyklę lenko. Turi mokėti rasyti ir kalbėti angliskai. Gera mokeskis. Stovi vieta. Atsiskausti rytais — 825 W. 63rd st. ant Halsted st.

Pajleszkau savo broliu Jurgio ir Jono Zemlauskas, Kauno gub., Baselinu pav., Jurbarko vol., Skirsnemunes par., Skirsnemunes kaimo, pirmą gyvenimo Waterbury, Conn. Jis patęjas kas kitas teikis duoti žinia adresu: Ant Zemlauskas, 1814 Clifton st., S. S. Pittsburg, Pa.

Pajleszkau Jurgio Jocieno, Suvalku gub., Staropoles pav., Priedois gm., Stanoštin kaimo; turiu prie jo reikala. Jis patęjas kas kitas teikis duoti žinia adresu: Alek. Balsevics, Dayton, O.

Pajleszkau Kasimiro Klimauko, Kauno gub., iš Vabalinku miestelio, gyvenęs Rygoje, 8 mėnesiai kaip iš Lietuvos. 29 metu amžiaus, buvęs, tamsaus gymio, mažai kalba, kalbėdamas su ranka sketioja; 24 d. birželio sėbego jis su toms tik drapanoms, kurioms spjvistikos, turi baltą skrybėlę ir Chicagojo budams mano pravardę pasidavęs. Kas man aplė ji praneš gaus gera pinigiska dovana. Jonas Motiejunas, Box 188, Steger, Ill.

Pajleszkau savo svogero Antano Urbano, Kauno gub., Vilkmėrges pav., Keturonių sod., Vaduokliu parap, 6 metų kaip Amerikoje, gyvenęs daugiausiai Philad'a; turiu prie jo svarbų reikala. Jis patęjas kas kitas teikis duoti žinia adresu: S. Stalbe, Baltimore, Md.

Pajleszkau darbo prie kriaučiū vyrišku drabužiu, motu ta darba gerai; esu buvęs 3 metus kirkpū ir esion metai kaip dirbu prie kriaučiū; esu lietuvis ir rusznecku vokizkal, Italijoniskai, ispaniskai, lenkiskai ir maskoliskai. Reikalaujanti malones atsiųskanti adresu: Jos. Janušionis, 337 Park st., Lewiston, Me.

Pajleszkau savo sūvesto Jurgio Zaronkos, Kauno gub., Šilėlio parap, Deblisu sod.; metal atgal gyvenio Nanticoke, Pa.; turiu prie jo svarbų reikala. Jis patęjas kas kitas teikis duoti žinia adresu: Pet. Auszlauskas, Box 388, Westville, Ill.

Pajleszkau jauno vaikinio, lietuviu iš ofisa, ktrats yra jau dirbes prie emigrantų. Tęgali atsiųskanti per laisaka, lietuviskoj ir leiskioj kalbos adresu: Henry J. Schmitzer, 141 Washington st., New York City.

Pajleszkau sau tinkamo partnerio su \$2000 prie ofiso; turi būti jaunas vaikinias, moksintis kalbėti ir rasyti lenkiskai, angliskai, vokizkal, Bialis Employment office. Atsiųskanti adresu: John Maszanasukas, 3219 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Pajleszkau savo sesers senaus Stepono Selsaucko, Kauno gub., Panevėžio pav., girdeju buvęs kas dabar Chicagoje. Jis patęjas kas kitas teikis duoti žinia adresu: Silv. Lukosevicius, 150 Townsend st., artl E. Chicago ave. Chicago, Ill.

Szinomi pranešus savo draugams, pažystamiems ir visuomenė, kad persiėkla po nr. 3120 So. Halsted st. ir atsiduria krautuve muzikaisku ir kitoki daiktai, kurioje guodone visuomenės krepšionėliai prie mės pasirupestu kuogeriausiai ugdanediti. Su guodone Komitetas.

Reikalauja darbininku ir vakariėnis valaitis prie viešiu darbu; vakariėnininkas moka \$25 ant mėsio su guoliu ir valgiu. Ir Washington valaitis yra gera proga, nuvažiuoti, nes tik \$12 kas Chicago; ten yra užtikimti visoki darbu, mokeskis \$2.75 ant dienos.

Lietuvizkos agentas, artlietuvizkos bažnyčios svs. Jurgio, 361 J. Maszanasukas, 3219 So. S. Halsted 46, Chicago, Ill.

Reikalauja 10000 darbinku ir girias, bentu ploviklas, akmenų skaldykla, prie geležinkelio darbu, vyru ir moteru ir restauracijas ir viešnamius mieste ir kitur, kelione bus pigesniais. 500 vyru ir Washington ir Ogego valaitis prie geležinkelio darbu, ligos nuo \$2.25 iki \$3.00 ant dienos; galima gauti ten visoki darbu; kelione nuo Chicago \$12.00. Rasyti savo kalbą indeksams už 2c stempa atsakymui adresu: General Information Bureau, J. Lucas, Mgr., 690 Milwaukee ave., Chicago, Ill.

Reikalaujame 500 drutu vyru. Iestovintinai dideliu stiklu, kokius galima gauti pas Razonka ir Trumpaiti. Ju saliusna yra pirmos klases, degtine puiki, cigalai net iš Vilniaus. Keinam duodame roda, nes sėmekame visokioms kalboms. Nepamirskite adresu: M. Razonka & Trumpaitis, 443 Collinsville ave., E. St. Louis, Ill.

Vaduokiam imkit Halsted karus iki 12 ul., 13 uloycos karais iki 62 ul. 52 ul. karai davess iki darul.

ADRESAI CENTRALISKU VIRŠININKU SUSIVENYMO LIET. AMERIKOJE: Prezidentas — P. W. Bierstein, Shenandoah, Penn'a.

Vice-Prezid. — J. Tareila, 22 Star St., Ansonia, Conn. Sekretorius — M. J. Damijonaitis, 3120 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Kaslerius — J. Skritulskas, 26 Broad St., New Britain, Conn. KASOS GLOBEJAI: A. Ramanauskas, 10 Henderson St., Somerville St. Boston, Mass.

Ant. Povilaitis, 824 Bank St., Waterbury, Conn. Knygis — M. Palanavicius, 52 B. Street, So. Boston, Mass.

Vaduokiam imkit Halsted karus iki 12 ul., 13 uloycos karais iki 62 ul. 52 ul. karai davess iki darul.

ADRESAI CENTRALISKU VIRŠININKU SUSIVENYMO LIET. AMERIKOJE: Prezidentas — P. W. Bierstein, Shenandoah, Penn'a.

Vice-Prezid. — J. Tareila, 22 Star St., Ansonia, Conn. Sekretorius — M. J. Damijonaitis, 3120 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Kaslerius — J. Skritulskas, 26 Broad St., New Britain, Conn. KASOS GLOBEJAI: A. Ramanauskas, 10 Henderson St., Somerville St. Boston, Mass.

Ant. Povilaitis, 824 Bank St., Waterbury, Conn. Knygis — M. Palanavicius, 52 B. Street, So. Boston, Mass.

Vaduokiam imkit Halsted karus iki 12 ul., 13 uloycos karais iki 62 ul. 52 ul. karai davess iki darul.

Pajleszkau savo šiovo Jurgio Juskeilo, 18 metu kaip Amerikoje, gyvenimo pirmą Pittsburg, Pa., pėinais iš Vilniaus gub., Traku pav., Aleksandravol., Aluvės kaimo, kuriu prie jo labai svarbu reikala. Jis patęjas kas kitas teikis duoti žinia adresu: Alena Juskeilė, 39 Henderson st., 19 Upton City, Conn.

Reikalauja mokyklę lenko. Turi mokėti rasyti ir kalbėti angliskai. Gera mokeskis. Stovi vieta. Atsiskausti rytais — 825 W. 63rd st. ant Halsted st.

Pajleszkau savo broliu Jurgio ir Jono Zemlauskas, Kauno gub., Baselinu pav., Jurbarko vol., Skirsnemunes par., Skirsnemunes kaimo, pirmą gyvenimo Waterbury, Conn. Jis patęjas kas kitas teikis duoti žinia adresu: Ant Zemlauskas, 1814 Clifton st., S. S. Pittsburg, Pa.

Pajleszkau Jurgio Jocieno, Suvalku gub., Staropoles pav., Priedois gm., Stanoštin kaimo; turiu prie jo reikala. Jis patęjas kas kitas teikis duoti žinia adresu: Alek. Balsevics, Dayton, O.

Pajleszkau Kasimiro Klimauko, Kauno gub., iš Vabalinku miestelio, gyvenęs Rygoje, 8 mėnesiai kaip iš Lietuvos. 29 metu amžiaus, buvęs, tamsaus gymio, mažai kalba, kalbėdamas su ranka sketioja; 24 d. birželio sėbego jis su toms tik drapanoms, kurioms spjvistikos, turi baltą skrybėlę ir Chicagojo budams mano pravardę pasidavęs. Kas man aplė ji praneš gaus gera pinigiska dovana. Jonas Motiejunas, Box 188, Steger, Ill.

Pajleszkau savo svogero Antano Urbano, Kauno gub., Vilkmėrges pav., Keturonių sod., Vaduokliu parap, 6 metų kaip Amerikoje, gyvenęs daugiausiai Philad'a; turiu prie jo svarbų reikala. Jis patęjas kas kitas teikis duoti žinia adresu: S. Stalbe, Baltimore, Md.

Pajleszkau darbo prie kriaučiū vyrišku drabužiu, motu ta darba gerai; esu buvęs 3 metus kirkpū ir esion metai kaip dirbu prie kriaučiū; esu lietuvis ir rusznecku vokizkal, Italijoniskai, ispaniskai, lenkiskai ir maskoliskai. Reikalaujanti malones atsiųskanti adresu: Jos. Janušionis, 337 Park st., Lewiston, Me.

Pajleszkau savo sūvesto Jurgio Zaronkos, Kauno gub., Šilėlio parap, Deblisu sod.; metal atgal gyvenio Nanticoke, Pa.; turiu prie jo svarbų reikala. Jis patęjas kas kitas teikis duoti žinia adresu: Pet. Auszlauskas, Box 388, Westville, Ill.

Pajleszkau jauno vaikinio, lietuviu iš ofisa, ktrats yra jau dirbes prie emigrantų. Tęgali atsiųskanti per laisaka, lietuviskoj ir leiskioj kalbos adresu: Henry J. Schmitzer, 141 Washington st., New York City.

Pajleszkau sau tinkamo partnerio su \$2000 prie ofiso; turi būti jaunas vaikinias, moksintis kalbėti ir rasyti lenkiskai, angliskai, vokizkal, Bialis Employment office. Atsiųskanti adresu: John Maszanasukas, 3219 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Pajleszkau savo sesers senaus Stepono Selsaucko, Kauno gub., Panevėžio pav., girdeju buvęs kas dabar Chicagoje. Jis patęjas kas kitas teikis duoti žinia adresu: Silv. Lukosevicius, 150 Townsend st., artl E. Chicago ave. Chicago, Ill.

Szinomi pranešus savo draugams, pažystamiems ir visuomenė, kad persiėkla po nr. 3120 So. Halsted st. ir atsiduria krautuve muzikaisku ir kitoki daiktai, kurioje guodone visuomenės krepšionėliai prie mės pasirupestu kuogeriausiai ugdanediti. Su guodone Komitetas.

Reikalauja darbininku ir vakariėnis valaitis prie viešiu darbu; vakariėnininkas moka \$25 ant mėsio su guoliu ir valgiu. Ir Washington valaitis yra gera proga, nuvažiuoti, nes tik \$12 kas Chicago; ten yra užtikimti visoki darbu, mokeskis \$2.75 ant dienos.

Lietuvizkos agentas, artlietuvizkos bažnyčios svs. Jurgio, 361 J. Maszanasukas, 3219 So. S. Halsted 46, Chicago, Ill.

Reikalauja 10000 darbinku ir girias, bentu ploviklas, akmenų skaldykla, prie geležinkelio darbu, vyru ir moteru ir restauracijas ir viešnamius mieste ir kitur, kelione bus pigesniais. 500 vyru ir Washington ir Ogego valaitis prie geležinkelio darbu, ligos nuo \$2.25 iki \$3.00 ant dienos; galima gauti ten visoki darbu; kelione nuo Chicago \$12.00. Rasyti savo kalbą indeksams už 2c stempa atsakymui adresu: General Information Bureau, J. Lucas, Mgr., 690 Milwaukee ave., Chicago, Ill.

Reikalaujame 500 drutu vyru. Iestovintinai dideliu stiklu, kokius galima gauti pas Razonka ir Trumpaiti. Ju saliusna yra pirmos klases, degtine puiki, cigalai net iš Vilniaus. Keinam duodame roda, nes sėmekame visokioms kalboms. Nepamirskite adresu: M. Razonka & Trumpaitis, 443 Collinsville ave., E. St. Louis, Ill.

Vaduokiam imkit Halsted karus iki 12 ul., 13 uloycos karais iki 62 ul. 52 ul. karai davess iki darul.

ADRESAI CENTRALISKU VIRŠININKU SUSIVENYMO LIET. AMERIKOJE: Prezidentas — P. W. Bierstein, Shenandoah, Penn'a.

Vice-Prezid. — J. Tareila, 22 Star St., Ansonia, Conn. Sekretorius — M. J. Damijonaitis, 3120 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Kaslerius — J. Skritulskas, 26 Broad St., New Britain, Conn. KASOS GLOBEJAI: A. Ramanauskas, 10 Henderson St., Somerville St. Boston, Mass.

Ant. Povilaitis, 824 Bank St., Waterbury, Conn. Knygis — M. Palanavicius, 52 B. Street, So. Boston, Mass.

Vaduokiam imkit Halsted karus iki 12 ul., 13 uloycos karais iki 62 ul. 52 ul. karai davess iki darul.

ADRESAI CENTRALISKU VIRŠININKU SUSIVENYMO LIET. AMERIKOJE: Prezidentas — P. W. Bierstein, Shenandoah, Penn'a.

Vice-Prezid. — J. Tareila, 22 Star St., Ansonia, Conn. Sekretorius — M. J. Damijonaitis, 3120 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Kaslerius — J. Skritulskas, 26 Broad St., New Britain, Conn. KASOS GLOBEJAI: A. Ramanauskas, 10 Henderson St., Somerville St. Boston, Mass.

Ant. Povilaitis, 824 Bank St., Waterbury, Conn. Knygis — M. Palanavicius, 52 B. Street, So. Boston, Mass.

Vaduokiam imkit Halsted karus iki 12 ul., 13 uloycos karais iki 62 ul. 52 ul. karai davess iki darul.

ADRESAI CENTRALISKU VIRŠININKU SUSIVENYMO LIET. AMERIKOJE: Prezidentas — P. W. Bierstein, Shenandoah, Penn'a.

Pajleszkau savo šiovo Jurgio Juskeilo, 18 metu kaip Amerikoje, gyvenimo pirmą Pittsburg, Pa., pėinais iš Vilniaus gub., Traku pav., Aleksandravol., Aluvės kaimo, kuriu

Rasant adresuok:
Dr. E. C. COLLINS Medical Institute,
140 W. 34th Str., (Netoli Broadway) **New York, N.**
 Ofissas atdaras kasdien nuo 10-iki 5. val. po pietu. Nedelioms: nuo 10 val. ryto iki 1 val. po pietu.